

**พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์**

**Information Seeking Behavior of Post-Graduate Students
at Prince of Songkla University**

อัญญนิชดา รุ่งวิชานีวัฒน์
ศศ.ม (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และ
สารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ฤทัยชนนี ลิทธิชัย
ปร.ด. (วิธีวิทยาการวิจัย) อาจารย์, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Abstract

The research, entitled Information Seeking Behavior of Post-Graduate Students at Prince of Songkla University, was conducted to examine 1) the information seeking behavior of the post-graduate students regarding purposes, information type, sources and seeking method, and 2) the information seeking problems of the students. The samples included 358 post-graduate students at Hatyai and Pattani campuses of Prince of Songkla University in 2012 academic year. 297 questionnaires, equal to 82.96 percent, were given back for data analysis. Descriptive statistics, frequency, mean, percentage and standard deviation, Chi-squared and T-test were used for analyzing information seeking behavior and problems.

The research discovered that the highest level of purposes in seeking information was concerning their theses completion. The information source used at a high level was the Office of Academic Resources. Full text was at the highest level of the required information category. Class presentation was the major assignment of the students. The most frequently used resources were search engines like Google, Bing, Yahoo and Ask.com. Regarding the evaluation of printed information, the most important criteria from the students' perspective was its currency, while the reliability was the most crucial criteria for the online sources. In relation to their courses, the high level of searching behavior was on the planning for assignment completion. The most frequently used search engines were file-share programs like Google documents. Students found topic identification the most difficult in the searching process at a high level. The databases used at a high level by the students were DCMS, TDC, PSU Knowledge Bank and ThaiLIS. Web of Science was the reference e-database that was used at a high level. All databases created by the Office of Academic Resources were used at an average level. Dissertations Full Text was an e-book employed at a high level,

and Education Research Complete was an e-journal that was at a high level of utilization. Formulation of search terms, insufficient relevant books, inadequate printers, ineffective Internet and OPAC searching were at a high level of information seeking problems.

Keywords : Information Seeking Behavior, Information Seeking, Post-Graduate Students, Prince of Songkla University, Information Literacy

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2) ปัญหาในการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์วิทยาเขตหาดใหญ่ และวิทยาเขตปัตตานี ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2554 จำนวนทั้งสิ้น 358 คน และผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 297 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.96 สถิติที่ใช้คือค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอ้างอิง Chi-squared, T- Test

ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ในระดับมากที่สุด แหล่งสารสนเทศที่ใช้ในระดับมากได้แก่ สำนักวิทยบริการ ในด้านรูปแบบสารสนเทศมีความต้องการสารสนเทศในลักษณะข้อความที่มีเนื้อหาเต็ม (Full Text) ในระดับมากที่สุด ประเภทงานส่วนใหญ่ที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาได้รับมอบหมายคือ การนำเสนอผลงานในชั้นเรียนทรัพยากรที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้ในระดับมากที่สุดคือโปรแกรมค้นหา เช่น Google, Bing, Yahoo, Ask.com เกณฑ์การประเมินสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์ที่นักศึกษาให้ความสำคัญในระดับมากที่สุดคือ ความทันสมัยของแหล่งข้อมูล การประเมินแหล่งข้อมูลหรือสารสนเทศในเว็บไซด์นักศึกษาให้ความสำคัญในระดับมากที่สุดคือ ความน่าเชื่อถือของผู้ให้ข้อมูล การศึกษาค้นคว้างานที่เกี่ยวข้องกับรายวิชานักศึกษามีพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศระดับมากในเรื่อง การวางแผนการค้นคว้า โปรแกรมที่นักศึกษาใช้เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยค้นในระดับมากที่สุด คือโปรแกรมแชร์เอกสาร สิ่งที่นักศึกษาให้ความสำคัญในระดับมากที่สุดคือ การทำรายงานเสร็จ ความยากในกระบวนการค้นคว้าในระดับมากที่สุดคือการกำหนดหัวข้อ ฐานข้อมูลที่นักศึกษาใช้ในระดับมากได้แก่ DCMS, TDC, PSU Knowledge Bank และ ThaiLIS ส่วนฐานข้อมูลรายการอ้างอิงที่ใช้ในระดับมากที่สุดคือ Web of Science ฐานข้อมูลที่สำนักวิทยบริการจัดทำขึ้นทุกฐานนักศึกษามีการใช้ในระดับปานกลาง ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในระดับมากที่สุดคือ Dissertations Full Text วารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในระดับมากที่สุดคือ Education Research Complete ปัญหาในการแสวงหาสารสนเทศที่ประสบในระดับมากที่สุดได้แก่ การกำหนดคำที่ใช้ในการสืบค้น หนังสือในสาขาวิชาที่ตนศึกษามีจำนวนน้อย จำนวนปริ้นเตอร์ไม่เพียงพอ อินเทอร์เน็ตช้า และการสืบค้นข้อมูลจาก OPAC

คำสำคัญ : พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ, การแสวงหาสารสนเทศ, นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, การสารสนเทศ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษามีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความรู้และความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา โดยมีจุดมุ่งหมายในการที่จะส่งเสริมสร้างความรู้ลึกซึ้งในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ รวมไปถึงเพื่อการศึกษา ค้นคว้า วิจัยและสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ๆ ผู้ที่ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาจึงต้องศึกษาค้นคว้าสารสนเทศเพื่อประกอบการเรียน การทำรายงาน การเขียนบทความ และการทำวิจัยแต่จากการศึกษาเกี่ยวกับการรู้ในการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา พบว่าบัณฑิตไม่มีความรู้เพียงพอในการใช้เครื่องมือช่วยค้นและความรู้ใหม่ๆ ในการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ (ชิดาพร นามสุข, 2534) ส่วนใหญ่มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดในระดับปานกลาง (น้อย กันขังทอง, 2538) และสุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์ (2540) กล่าวว่านิสิตระดับบัณฑิตศึกษาขาดทักษะในการคิดเพื่อการสืบค้น ขาดวิธีการสืบค้นเพื่อให้ได้สารสนเทศที่ต้องการ การประเมินการคัดเลือกสารสนเทศ รวมทั้งขาดทักษะในการประมวลสารสนเทศให้เป็นภาษาของตนเอง

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์จัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาค้นคว้าอย่างมีอิสระด้วยตนเอง ภายใต้การให้คำปรึกษาและคำแนะนำอย่างมีระบบ เพื่อให้นักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาสามารถสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง รู้จักการคิดวิเคราะห์เพื่อพัฒนาเสริมสร้างสติปัญญาของตนเอง และรู้จักการนำความรู้จากแหล่งวิทยาการต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในเชิงวิชาการและวิชาชีพของตน การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัย

สังคมสารสนเทศยุคปัจจุบันมีการสร้าง การผลิต และการเผยแพร่ เป็นจำนวนมากและหลากหลาย

รูปแบบส่งผลให้ปริมาณของสารสนเทศเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จนประสบปัญหาการทะลักทลายของสารสนเทศ (Information explosion) (สมาน ลอยฟ้า, 2544) ทำให้ผู้เรียนต้องเริ่มกระบวนการแสวงหาสารสนเทศอย่างมีเป้าหมายเพื่อให้ได้สารสนเทศที่สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ ดังนั้นการแสวงหาสารสนเทศจึงเป็นกระบวนการเริ่มต้นเมื่อบุคคลเล็งเห็นว่าสภาพความรู้ที่ตนเองมีอยู่น้อยกว่าที่ตนเองต้องการไม่ว่าจะเพื่อการตอบคำถาม เพื่อการแก้ปัญหาหรือใช้ในการตัดสินใจ กระบวนการนี้จะจบลงเมื่อได้สารสนเทศตามที่ต้องการแล้ว จึงเป็นกระบวนการค้นหาวางที่จะให้ได้สารสนเทศที่ต้องการเพื่อตอบสนองความต้องการนั้นๆ ถึงแม้ว่ามหาวิทยาลัยจะจัดแหล่งบริการสารสนเทศ รวมไปถึงการจัดอบรมหรือแนะนำการสืบค้นสารสนเทศให้แก่ศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเพื่อให้สามารถค้นคว้าประกอบการเรียนหรือทำกิจกรรมต่างๆ ที่ผู้สอนกำหนด แต่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ไม่สามารถจบการศึกษาได้ตามระยะเวลาการศึกษาที่มหาวิทยาลัยกำหนด ฉะนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในด้านวัตถุประสงค์ แหล่งสารสนเทศ รูปแบบของสารสนเทศ วิธีการในการแสวงหาสารสนเทศ รวมถึงการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งผลการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับแหล่งบริการสารสนเทศของมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศและส่งเสริมการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

2. เปรียบเทียบพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

3. ศึกษาปัญหาและเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา การแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทุกชั้นปี ทุกสาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่ที่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ หมายถึง การแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ด้านวัตถุประสงค์ แหล่งสารสนเทศ รูปแบบของสารสนเทศ ประเภท และวิธีการแสวงหาสารสนเทศ

ปัญหาในการแสวงหาสารสนเทศ หมายถึง ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคที่ทำให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ไม่สามารถแสวงหาสารสนเทศได้ตรงตามความต้องการ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของสารสนเทศ

สารสนเทศหมายถึงข้อมูลความรู้ความคิดเห็น ข้อเท็จจริง และงานสร้างสรรค์อื่นๆ ที่ผ่านกระบวนการประมวลผลตามหลักวิชาการให้อยู่ในรูปที่สามารถสื่อสาร เผยแพร่ และนำไปใช้ประโยชน์ได้ในระดับบุคคลและระดับสังคม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2530 : 50; แม้นมาส ชวลิต, 2533 : 5 ; มาลี ลำสกุล, 2545 : 5 ; ประภาวดี สืบสนธิ์, 2530 : 25 ; American Library Association, 1983 : 117 ; Harrod, 1990 : 309)

ความหมายของการแสวงหาสารสนเทศ

การแสวงหาสารสนเทศเป็นกระบวนการค้นหาความรู้หรือคำตอบในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยการซักถาม

ผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญ การคาดเดาคำตอบเอง การรับฟังข้อมูลจากผู้อื่น การค้นหาคำตอบจากแหล่งสารสนเทศต่างๆ เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต หรือการเที่ยวชมพิพิธภัณฑ์ ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการสารสนเทศที่ตนตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของความต้องการสารสนเทศ โดยทั่วไปการแสวงหาสารสนเทศประกอบด้วยกระบวนการ 3 ขั้นตอน ได้แก่

1. การตระหนักหรือการเล็งเห็นถึงความต้องการสารสนเทศพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศเป็นเรื่องเกี่ยวข้องและสืบเนื่องจากความต้องการสารสนเทศ นั่นคือ โดยการค้นหาและเก็บรวบรวมสารสนเทศ แต่สำหรับบุคคลที่ต้องการสารสนเทศอย่างรีบด่วน และตระหนักว่าเรื่องที่ตนต้องการเป็นเรื่องสำคัญ บุคคลนั้นจะแสดงพฤติกรรมโดยการแสวงหาสารสนเทศ

2. การพิจารณาถึงแหล่งสารสนเทศ เป็นการพิจารณาถึงสารสนเทศ ที่ปรากฏขึ้นในสังคมว่า แหล่งสารสนเทศใดที่จะสามารถสนองความต้องการในเรื่องนั้นๆ ได้ดีที่สุด

3. การเลือกหนทางแสวงหาสารสนเทศ
ความหมายของพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ

พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ คือ การแสวงหาสารสนเทศอย่างมีวัตถุประสงค์ โดยเป็นผลมาจากการต้องการตอบสนองความต้องการบางประการและก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้แสวงหาสารสนเทศกับระบบสารสนเทศที่ใช้ (อารีย์ ชื่นวัฒนา, 2545: 111 ; Chen and Hernon, 1982 : 9)

ทฤษฎีพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ (Information Seeking Behavior)

พฤติกรรมสารสนเทศหมายถึงพฤติกรรมทั้งหมดของบุคคลหนึ่ง ซึ่งเชื่อมโยงบุคคลผู้นั้นให้เข้าถึงแหล่งสารสนเทศ โดยใช้ช่องทางในการเผยแพร่จากสื่อต่างๆ เช่น การดูรายการสารคดีทางโทรทัศน์

ทั้งที่ไม่มีเจตนาจะรับสารสนเทศจากกรายการนั้นเป็นต้น (Wilson 2000: 50 อ้างถึงใน สมพร พุทธาพิทักษ์ ผล, 2545) โดยมีฐานแนวคิดที่ว่า ความต้องการสารสนเทศของแต่ละบุคคลนั้นนำไปสู่พฤติกรรมต่างกัน

วิลสันให้ความหมายของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้ (Wilson, 2000 : 50 อ้างถึงในสมพร พุทธาพิทักษ์ผล, 2545)

1. พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ (Information-seeking behavior) คือการแสวงหาสารสนเทศอย่างมีวัตถุประสงค์ โดยเป็นผลมาจากความต้องการใดต้องการหนึ่ง ทั้งนี้ในระหว่างแสวงหาสารสนเทศ บุคคลผู้นั้นจึงต้องปฏิสัมพันธ์กับระบบสารสนเทศ ซึ่งอาจเป็นระบบสารสนเทศโดยมนุษย์ เช่น ห้องสมุด หนังสือพิมพ์ หรือระบบสารสนเทศด้วยคอมพิวเตอร์ เช่น เวิลด์ไวด์เว็บ เป็นต้น

2. พฤติกรรมหาค้นหาสารสนเทศ (Information search behavior) เป็นพฤติกรรมระดับจุลภาคที่ผู้ค้นปฏิสัมพันธ์กับระบบสารสนเทศ ไม่ว่าจะเป็นในระดับปฏิบัติ อาทิ การใช้เมาส์ หรือในระดับการใช้ความคิด สถิติปัญญาและความรู้ เช่น การใช้ตรรกะบูลีน หรือการตัดสินใจเลือกหาหนังสือพบ 2 เล่มนั้นเล่มใดมีประโยชน์มากกว่า หรือการพิจารณาว่าสารสนเทศที่ค้นคืนได้นั้นตรงกับความต้องการของตนหรือไม่ อย่างไร

พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศวิลสันได้ผนวกรูปแบบกระบวนการแสวงหาสารสนเทศของเอลลิสและคณะ (Ellis 1989; Ellis, Cox and Hall 1993) ซึ่งประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ขั้นตอนเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นนับแต่ขั้นแรกไปจนถึงขั้นสุดท้ายตามลำดับ โดยเฉพาะในขั้นวิธีการแสวงหาคือขั้นตอนที่ 2, 3 และ 4 ทั้งสามขั้นนี้อาจเกิดเพียงขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งเท่านั้น ขั้นตอนทั้ง 8 ขั้น ได้แก่

1. การเริ่มต้น (staring) เป็นการเริ่มต้นแสวงหาสารสนเทศ โดยอาจเป็นการทำงานชิ้นใหม่หรือสนใจศึกษาหาความรู้ในเรื่องใหม่ ผู้แสวงหาสารสนเทศอาจเริ่มต้นจากการสอบถามเพื่อนร่วมงานหรือผู้รู้ การอ่านตำราพื้นฐานในเรื่องนั้นๆ เป็นต้น

2. การเชื่อมโยงร้อยเรียง (chaining) เป็นการเชื่อมโยงสารสนเทศจากการอ้างอิงหรือบรรณานุกรม โดยอาจจะเป็นการเชื่อมโยงย้อนหลัง backward chaining) คือเชื่อมโยงจากรายการอ้างอิงหรือบรรณานุกรมในเอกสารที่มีอยู่ หรือการเชื่อมโยงข้างหน้า (forward chaining) คือเชื่อมโยงว่ามีเอกสารใดอ้างอิงถึงเอกสารที่มีอยู่บ้าง

3. การสำรวจเลือกดู (browsing) เป็นการค้นหาโดยมีเรื่องที่ต้องการหรือสนใจอย่างกว้างๆ จึงต้องสำรวจบริการเวียนหน้าสารบัญวารสารในสาขาวิชาที่สนใจ

4. การแยกแยะ (differentiating) เป็นการแยกแยะสารสนเทศที่แสวงหาได้ โดยใช้เกณฑ์ต่างๆ เช่น ชื่อผู้แต่ง ชื่อวารสาร เป็นต้น

5. การตรวจตรา (monitoring) เป็นการตรวจตราวรรณกรรมหรือสารสนเทศใหม่ในสาขาวิชาหรือแวดวงวิชาการที่ตนสนใจและคุ้นเคย

6. การดึงสารสนเทศออกมา (extracting) เป็นการดึงสารสนเทศที่ต้องการจากรายงานวิจัยบทความวารสาร หนังสือ ฐานข้อมูลดรรชนี มิได้หมายถึงตัวเอกสารทั้งเล่มหรือตัวบทความวารสารทั้งบทความ แต่หมายถึงสารสนเทศที่สามารถนำไปใช้ได้ทันที เช่น สถิติ คำกล่าวหรือคำพูดสำคัญ ผลการศึกษา เป็นต้น

7. การตรวจสอบ (verifying) เป็นการตรวจสอบความถูกต้องของสารสนเทศที่ได้รับ เช่น อาจตรวจซ้ำจากเอกสารหรือฐานข้อมูลอื่นว่าสารสนเทศตรงกันหรือไม่

8. การจบ (ending) เป็นการแสวงหา

สารสนเทศขั้นสุดท้ายเพื่อเก็บรวบรวมสารสนเทศที่
แสวงหาได้ทั้งหมดเข้าด้วยกัน และให้เกิดความแน่ใจ
ว่าได้สารสนเทศในระดับที่ต้องการแล้ว

กระบวนการแสวงหาสารสนเทศ ประกอบด้วย
กระบวนการย่อย 8 กระบวนการ คือ (อารีย์
ชินวัฒนา, 2545 : 125-128)

1. การตระหนักและยอมรับปัญหาสารสนเทศ
บุคคลถูกกระตุ้นจากความต้องการของตนเองหรือ
จากภายนอกให้ตระหนักว่าเกิดปัญหาหรือภาวะแห่ง
ช่องว่างซึ่งต้องการสารสนเทศมาใช้แก้ปัญหา

2. การระบุและเข้าใจปัญหา ผู้ใช้พยายาม
ทำความเข้าใจและระบุปัญหาโดยวางกรอบว่าคำตอบ
ของปัญหาคืออะไรหรือน่าจะเป็นอะไร พร้อมทั้ง
จำกัดคำตอบให้แคบลงการทำรายการและจัดกลุ่ม
แนวคิด วิถี เหตุการณ์หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา
จะช่วยให้ผู้ใช้เข้าใจปัญหาได้ชัดเจนขึ้น และค้นหา
ได้ในที่สุด

3. การเลือกระบบค้นหา ผู้ใช้มักจะพิจารณา
เลือกระบบที่มีให้ใช้หรือระบบที่คุ้นเคยร่วมกับลักษณะ
ของภาระงานที่ต้องการค้นหา

4. การกำหนดข้อคำถาม เป็นการกำหนดคำ
ที่คิดว่าระบบจะสามารถหาสารสนเทศที่ต้องการได้
ด้วยระบบคำศัพท์ของผู้ใช้และป้อนเข้าสู่ระบบ
เพื่อให้ระบบจับคู่คำดังกล่าวกับคำศัพท์ของระบบ
การกำหนดข้อคำถามจะรวมถึงการกำหนดกลยุทธ์
และกลวิธีที่ผู้ใช้เห็นว่าเหมาะสมที่สุดภายใต้ขอบเขต
ของกฎ ลักษณะ และส่วนต่อประสานของระบบ

5. การดำเนินการค้นหา เมื่อกำหนดข้อ
คำถามได้แล้ว ผู้ใช้ก็เริ่มดำเนินการค้นหาจากระบบ

6. การตรวจสอบผลลัพธ์ที่ค้นหาได้จากระบบ
ว่าตรงกับความต้องการหรือไม่

7. การดึงสารสนเทศที่ต้องการ เมื่อผู้ใช้ได้
ตรวจสอบเอกสารแล้วก็สามารถดึงเอกสารที่พิจารณา
แล้วว่าเข้าเรื่องเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ภายหลัง

8. การพิจารณา/ค้นหาซ้ำ/ยุติการค้นหา การ
ค้นหาสารสนเทศยากที่จะสำเร็จสมบูรณ์ด้วยการใช้ข้อ
คำถามเพียงข้อเดียว โดยทั่วไปแล้วผู้ใช้นำผลการ
ค้นหาเป็นผลป้อนกลับในการกำหนดข้อคำถามใหม่
เพื่อดำเนินการค้นหาซ้ำอีก

**จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้
ดังนี้**

1. ด้านวัตถุประสงค์

ด้านวัตถุประสงค์ในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ
ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาพบว่าใช้เพื่อ
ประกอบการศึกษาค้นคว้า ประกอบการเรียน การทำ
วิทยานิพนธ์/ภาคินพนธ์ การทำรายงาน การศึกษา
ค้นคว้าอิสระและการวิจัย(ดารณี แซ่ตั้ง, 2549 ;
รุ่งอรุณ สิงคลีประภา, 2550 ; เสาวนีย์ ศิริบำรุงสุข,
2546 ; ชัยยศ ปานเพชร, 2551 ; มะลิวัลย์ สิ้นน้อย,
2549 ; ประนอม นามขร, 2542 ; สุภาพร เียบสกุล,
2546 ; พรพงศ์ พยัพพฤกษ์, 2548 ; สุนันทา วงศ์จตุรภัทร,
2550 ; วิมล ชีวะธรรม, 2548 ; มาลี อิศรานนท์,
2551 ; วิลาวัลย์ โต๊ะเอี่ยม, สิริพร ทิวะสิงห์ และ
ยุวดี มโนมยทิศาญจน์, 2550 ; จันทรเพ็ญ สิงห
นุต, 2544 ; ไพลิน จิตเจริญสมุทร, 2547 ; จันทรเพ็ญ
จูงจรงค์, 2549 ; ชโรชนีย์ ชัยมินทร์, 2550)

2. ด้านแหล่ง / สถานที่

ด้านแหล่งหรือสถานที่ที่ใช้ในการสืบค้น
สารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา วิลาวัลย์
โต๊ะเอี่ยม, สิริพร ทิวะสิงห์ และยุวดี มโนมยทิศาญจน์
(2550) พบว่าใช้ที่ทำงาน คณะ/ภาควิชา/หน่วยงาน
คล้ายคลึงกับงานวิจัยของมะลิวัลย์ สิ้นน้อย (2549)
ที่พบว่าสืบค้นจากภาควิชาในคณะ ส่วนดารณี แซ่ตั้ง
(2549) พบว่าสืบค้นที่ห้องสมุดคณะ/สถาบัน พรพงศ์
พยัพพฤกษ์ (2548) และเปี่ยมสุข พุงกาวิ (2553)
พบว่าสถานที่ใช้ในการสืบค้นคือสำนักหอสมุดกลาง
แตกต่างจากงานวิจัยของ สรินยา ทองประสูติ (2549)

ที่พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ใช้สถานที่อื่นๆ นอกมหาวิทยาลัยในการสืบค้นสารสนเทศ

3. ด้านรูปแบบ

รูปแบบสารสนเทศที่นักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ใช้คือเอกสารฉบับเต็ม (มะลิวัลย์ สีน้อย, 2549 ; มาลี อิศรานนท์, 2551 ; จันทรเพ็ญ จุ้ยจรงค์, 2549)

4. ด้านการประเมิน

สุนันทา วงศ์จตุรภัทร (2550) พิจารณาเกณฑ์ด้านความน่าเชื่อถือ ความถูกต้อง ให้สารสนเทศตรงตามความต้องการ เสาะนีย์ ศิริบำรุงสุข (2546) ใช้เกณฑ์ความทันสมัย วิลาวัณย์ โต๊ะเอี่ยม, สิริพร ทิวะสิงห์ และยุวดี มโนมยิทธิกาญจน์ (2550) พิจารณาคำแนะนำจากเพื่อน และมะลิวัลย์ สีน้อย (2549) พิจารณาเกณฑ์ด้านความน่าเชื่อถือ

5. ด้านทรัพยากรสารสนเทศ

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ทรัพยากรสารสนเทศที่นักศึกษาใช้มากคือ ฐานข้อมูลต่างๆ ได้แก่ Science Direct (เสาะนีย์ศิริบำรุงสุข, 2546 ; วิลาวัณย์ โต๊ะเอี่ยม, สิริพร ทิวะสิงห์ และยุวดี มโนมยิทธิกาญจน์, 2550 ; ชัยยศ ปานเพชร, 2551 ; มะลิวัลย์ สีน้อย, 2549 ; เปี่ยมสุข พุ่งกาวิ, 2553) ERIC, DAO, PsycINFO (พรพงศ์ พัยพฤกษ์, 2548) WilsonWeb, EBSCOhost (ดารณี แซ่ตั้ง, 2549) ERIC, DAO (ประนอม นามขร, 2542) Cambridge Journal Online (มาลี อิศรานนท์, 2551) Blackwell Synergy Journal Online, Web of Science, Lexis Nexis (วิลาวัณย์ โต๊ะเอี่ยม, สิริพร ทิวะสิงห์ และยุวดี มโนมยิทธิกาญจน์, 2550 ; ชัยยศ ปานเพชร, 2551) ThaiLIS_TDC (เปี่ยมสุข พุ่งกาวิ, 2553 ; ชัยยศ ปานเพชร, 2551) Journal Link (ชัยยศ ปานเพชร, 2551) H.W.Wilson (เปี่ยมสุข พุ่งกาวิ, 2553) ฐานข้อมูลปริญญาพนธ์ มศว. ฉบับสมบูรณ์ (เปี่ยมสุข พุ่งกาวิ, 2553)

6. ด้านปัญหา

จากงานวิจัยของสุชาลักษณ์ ธรรมดวงศรี (2550) และจันทรเพ็ญ จุ้ยจรงค์ (2549) พบว่ามีปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศในระดับปานกลาง และปัญหาในเรื่องฐานข้อมูลมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ ไม่ครอบคลุมสาขาวิชาที่ต้องการ (มะลิวัลย์ สีน้อย, 2549 ; สุนันทา วงศ์จตุรภัทร, 2550) แต่ละฐานมีวิธีการสืบค้นที่แตกต่างกันทำให้เข้าใจยาก ระบบการสืบค้นยุ่งยากและซับซ้อน ไม่ตรงกับความต้องการฐานข้อมูลมีเนื้อหาซ้ำซ้อน มีปัญหาในระดับปานกลาง ด้านฐานข้อมูลภาษาไทยมีการจัดทำให้เลือกใช้น้อย สารสนเทศที่ได้รับไม่ตรงกับความต้องการ (มะลิวัลย์ สีน้อย, 2549 ; ดารณี แซ่ตั้ง, 2549) และงานวิจัยของวิลาวัณย์ โต๊ะเอี่ยม, สิริพร ทิวะสิงห์ และยุวดี มโนมยิทธิกาญจน์ (2550) พบว่านักศึกษาประสบปัญหาในระดับมากด้านเนื้อหาของการได้รับเอกสารฉบับเต็มไม่ครบทุกรายการ มีเฉพาะรายการบรรณานุกรมและบทคัดย่อ สอดคล้องกับงานวิจัยของโชรชนีชัย ชัยมินทร์ (2549) พบว่าไม่มีเอกสารฉบับเต็ม คล้ายคลึงกับงานวิจัยของชัยยศ ปานเพชร (2551) พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลางด้านฐานข้อมูลออนไลน์ที่ให้บริการไม่เป็นเอกสารฉบับเต็ม ส่วนงานวิจัยของสายลม วุฒิสมนุรักษ์ (2546) พบว่าไม่ได้รับสารสนเทศตามคาด, สารสนเทศที่เกี่ยวข้องมีมากเกินไป และสารสนเทศส่วนใหญ่ที่ได้รับเป็นภาษาอังกฤษ สุนันทา วงศ์จตุรภัทร (2550) พบว่าปัญหาในการแสวงหาสารสนเทศ ที่ประสบในระดับมากคือฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องมีจำนวนน้อย และสุภาพร เอียบสกุล (2546) พบว่านักศึกษาไม่ทราบแหล่งสารสนเทศที่มีข้อมูลน่าเชื่อถือและอ้างอิงได้ การเข้าถึงสารสนเทศบางประเภทมีข้อจำกัด ทำให้ค้นหาสารสนเทศได้ยาก รัชญญกรณ์ เลหาพะเพ็ญแสง (2546) พบว่ามีปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศไม่เพียงพอ คล้ายคลึงกับงานวิจัยของอำไพศิริชัยวงศ์

(2546) ที่พบว่าสารสนเทศในสำนักหอสมุดกลางมีจำนวนไม่เพียงพอกับความต้องการใช้ และไม่มีสารสนเทศตามที่นักศึกษาต้องการใช้ และจันทร์เพ็ญสิงหนุต(2544) พบว่าแหล่งสารสนเทศในมหาวิทยาลัยมีทรัพยากรสารสนเทศน้อยเกินไป รองลงมาคือไม่มีสารสนเทศที่ต้องการใช้ ในขณะที่แหล่งสารสนเทศภายนอกมหาวิทยาลัยอยู่ไกล ไม่สะดวก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีและวิทยาเขตหาดใหญ่ ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2554 ทุกสาขาวิชาที่เปิดสอนจำนวนทั้งสิ้น 3,413 คน (กองทะเบียนและประเมินผล, 2554)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่และวิทยาเขตปัตตานี ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2554 จำนวนทั้งสิ้น 358 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบบชั้นภูมิ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างครอบคลุมทุกสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 297 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.96

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
1) เพศ		
ชาย	103	34.7
หญิง	194	65.3
2) อายุ (ปี)		
20-25 ปี	115	38.7
26-30 ปี	90	30.3
31-35 ปี	47	15.8
36-40 ปี	30	10.1
40 ปีขึ้นไป	15	5.1

การรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บข้อมูลที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตหาดใหญ่ ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์และแนะนำผู้ช่วยวิจัยเพื่อเก็บข้อมูล ส่วนที่ไม่มีการเรียนการสอนแล้ว ผู้ช่วยวิจัยจะขอความอนุเคราะห์จากเจ้าหน้าที่คณะ ทุกคณะที่ให้บริการนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นผู้แจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามส่งกลับมายังผู้วิจัยต่อไป

2. การเก็บข้อมูลที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผู้ช่วยวิจัยจะนำแบบสอบถามไปแจกด้วยตนเองและนัดหมายวันเวลามารับกลับ

เครื่องมือที่ใช้

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ดังนั้นวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาหาความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานวิเคราะห์พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศและปัญหาการแสวงหาสารสนเทศโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอ้างอิง Chi-squared, T- Test

สถานภาพส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
3) ชั้นปีที่ศึกษา		
ปีที่ 1	162	54.5
ปีที่ 2	79	26.6
มากกว่าปีที่ 2	56	18.9
4) ศาสนา		
พุทธ	197	66.3
คริสต์	9	3.0
อิสลาม	91	30.6
5) ผลการเรียน		
2.51 - 2.75	11	3.7
2.76 - 3.00	17	5.7
3.01 - 3.25	92	31.3
3.26 - 3.50	67	22.6
3.51 - 3.75	78	26.3
3.76 ขึ้นไป	31	10.4
6) ระดับการศึกษา		
ปริญญาโท	236	79.4
ปริญญาเอก	61	20.6
7) ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์		
ขั้นพื้นฐาน	53	17.8
ขั้นปานกลาง	209	70.4
ขั้นสูง	35	11.8
รวม	297	100.00

ตารางที่ 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงจำนวน 194 คน (ร้อยละ 65.3) และเพศชายจำนวน 103 คน (ร้อยละ 34.7) มีอายุ 20-25 ปีมากที่สุด จำนวน 115 คน (ร้อยละ 38.7) เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มากที่สุด จำนวน 162 คน (ร้อยละ 54.5) นับถือศาสนาพุทธมากที่สุด จำนวน 197 คน (ร้อยละ 66.3) มีผลการเรียนเฉลี่ยระหว่าง

3.01 - 3.25 มากที่สุด จำนวน 92 คน (ร้อยละ 31.3) ผู้ตอบแบบสอบถามศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 236 คน (ร้อยละ 79.4) ศึกษาปริญญาเอกจำนวน 61 คน (ร้อยละ 20.6) และมีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ระดับปานกลางมากที่สุด จำนวน 209 คน (ร้อยละ 70.4)

ตารางที่ 2 ระดับการใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ทรัพยากรสารสนเทศ	ระดับการใช้						รวม จำนวน (ร้อยละ)
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เคยใช้ จำนวน (ร้อยละ)	
1. TDC	72 (24.2)	105 (35.4)	71 (23.9)	25 (8.4)	8 (2.7)	16 (5.4)	297 (100)
2. DCMS	54 (18.2)	106 (35.7)	76 (25.6)	34 (11.4)	9 (3.0)	18 (6.1)	297 (100)
3. PSU Knowledge Bank	37 (12.5)	100 (33.7)	96 (32.3)	37 (12.5)	14 (4.7)	13 (4.4)	297 (100)
4. ERIC	32 (10.8)	70 (23.6)	90 (30.3)	50 (16.8)	25 (8.4)	30 (10.1)	297 (100)
5. H.W.Wilson	32 (10.8)	75 (25.3)	90 (30.3)	51 (17.2)	23 (7.7)	26 (8.8)	297 (100)
6. Springer Link	45 (15.2)	70 (23.6)	89 (30.0)	46 (15.5)	22 (7.4)	25 (8.4)	297 (100)
7. ThaiLIS	77 (25.9)	90 (30.3)	66 (22.2)	31 (10.4)	20 (6.7)	13 (4.4)	297 (100)
8. ScienceDirect	30 (10.1)	75 (25.3)	94 (31.6)	43 (14.5)	30 (10.1)	25 (8.4)	297 (100)
9. IEEE/IEE	29 (9.8)	52 (17.5)	79 (26.6)	41 (13.8)	30 (10.1)	66 (22.2)	297 (100)

จากตารางที่ 2 พบว่าฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีการใช้ในระดับมาก ได้แก่ ฐานข้อมูล TDC มีผู้ใช้งาน 105 คน (ร้อยละ 35.4) ฐานข้อมูล DCMS มีผู้ใช้งาน 106 คน (ร้อยละ 35.7) ฐานข้อมูล PSU Knowledge Bank มีผู้ใช้งาน 100 คน (ร้อยละ 33.7) ฐานข้อมูล ThaiLIS มีผู้ใช้งาน 90 คน (ร้อยละ 30.3) ส่วนฐานข้อมูลที่มีการใช้ในระดับปานกลางได้แก่

ฐานข้อมูล ERIC มีผู้ใช้งาน 90 คน (ร้อยละ 30.3) ฐานข้อมูล H.W.Wilson มีผู้ใช้งาน 90 คน (ร้อยละ 30.3) ฐานข้อมูล Springer Link มีผู้ใช้งาน 89 คน (ร้อยละ 30.0) ฐานข้อมูลบรรณานุกรมและสารสังเขปทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากวารสารต่างๆ มีผู้ใช้งาน 94 คน (ร้อยละ 31.6) และฐานข้อมูล IEEE/IEE มีผู้ใช้งาน 79 คน (ร้อยละ 26.6)

ตารางที่ 3 ระดับการใช้งานข้อมูลอ้างอิงอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ทรัพยากรสารสนเทศ	ระดับการใช้						รวม จำนวน (ร้อยละ)
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เคยใช้ จำนวน (ร้อยละ)	
1. ราชกิจจานุเบกษา	18 (6.1)	57 (19.2)	101 (34.0)	40 (13.5)	37 (12.5)	44 (14.8)	297 (100)
2. Union Catalog	11 (3.7)	60 (20.2)	100 (33.7)	51 (17.2)	28 (9.4)	47 (15.8)	297 (100)
3. ACM Digital Library	24 (8.1)	46 (15.5)	93 (31.3)	51 (17.2)	32 (10.8)	51 (17.2)	297 (100)
4. Agricola Plustext	14 (4.7)	45 (15.2)	77 (25.9)	60 (20.2)	38 (12.8)	63 (21.2)	297 (100)
5. Proquest Dissertations & Theses	21 (7.1)	59 (19.9)	93 (31.3)	50 (16.8)	30 (10.1)	43 (14.5)	296 (100)
6. Grolier Online	11 (3.7)	53 (17.8)	86 (29.0)	49 (16.5)	37 (12.5)	61 (20.5)	297 (100)
7. Scopus	60 (20.2)	61 (20.5)	77 (25.9)	36 (12.1)	34 (11.4)	29 (9.8)	297 (100)
8. Nature Publication Group	19 (6.4)	63 (21.2)	71 (23.9)	47 (15.8)	39 (13.1)	58 (19.5)	297 (100)
9. Web of Science	53 (17.8)	71 (23.9)	62 (20.9)	31 (10.4)	38 (12.8)	42 (14.1)	297 (100)

จากตารางที่ 3 พบว่าฐานข้อมูลอ้างอิงอิเล็กทรอนิกส์ที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีการใช้ในระดับมากที่สุด ฐานข้อมูล Web of Science มีผู้ใช้งานจำนวน 71 คน (ร้อยละ 23.9) และฐานข้อมูลที่มีการใช้ในระดับปานกลางได้แก่ ฐานข้อมูล ราชกิจจานุเบกษา มีผู้ใช้งานจำนวน 101 คน (ร้อยละ 34.0) ฐานข้อมูล Union Catalog มีผู้ใช้งานจำนวน 100 คน (ร้อยละ 33.7) ฐานข้อมูล ACM Digital Library

มีผู้ใช้งานจำนวน 93 คน (ร้อยละ 31.3) ฐานข้อมูล Agricola Plustext มีผู้ใช้งานจำนวน 77 คน (ร้อยละ 25.9) ฐานข้อมูล Proquest Dissertations & Theses มีผู้ใช้งานจำนวน 93 คน (ร้อยละ 31.3) ฐานข้อมูล Grolier Online มีผู้ใช้งานจำนวน 86 คน (ร้อยละ 29.0) ฐานข้อมูล Scopus มีผู้ใช้งานจำนวน 77 คน (ร้อยละ 25.9) และฐานข้อมูล Nature Publication Group มีผู้ใช้งานจำนวน 71 คน (ร้อยละ 23.9)

ตารางที่ 4 ระดับการใช้ฐานข้อมูลฐานข้อมูลที่สำนักวิทยบริการจัดทำขึ้นของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ทรัพยากรสารสนเทศ	ระดับการใช้						รวม จำนวน (ร้อยละ)
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เคยใช้ จำนวน (ร้อยละ)	
1. ฐานข้อมูลภาษา	18 (6.1)	45 (15.2)	76 (25.6)	55 (18.5)	39 (13.1)	63 (21.2)	297 (100)
2. ฐานข้อมูลหนังสือ สำรอง	19 (6.4)	51 (17.2)	85 (28.6)	54 (18.2)	35 (11.8)	53 (17.8)	297 (100)
3. ฐานข้อมูลวิจัย จังหวัดชายแดนภาคใต้	19 (6.4)	51 (17.2)	82 (27.6)	53 (17.8)	31 (10.4)	61 (20.5)	297 (100)
4. ฐานข้อมูลข่าว 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้	19 (6.4)	48 (16.2)	78 (26.3)	62 (20.9)	33 (11.1)	57 (19.2)	297 (100)
5. ฐานข้อมูลสารบัญ วารสารต่างประเทศ	14 (4.7)	54 (18.2)	78 (26.3)	50 (16.8)	45 (15.2)	56 (18.9)	297 (100)
6. ฐานข้อมูลข้อสอบเก่า	17 (5.7)	52 (17.5)	69 (23.2)	62 (20.9)	31 (10.4)	66 (22.2)	297 (100)
7. ฐานข้อมูล จดหมายเหตุปัตตานี	17 (5.7)	41 (13.8)	63 (21.2)	53 (17.8)	37 (12.5)	86 (29.0)	297 (100)
8. ฐานข้อมูล จดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยสงขล นครินทร์ วจ.ปัตตานี	10 (3.4)	52 (17.5)	78 (26.3)	44 (14.8)	35 (11.8)	78 (26.3)	297 (100)

จากตารางที่ 4 พบว่าฐานข้อมูลที่สำนักวิทยบริการจัดทำขึ้นทุกฐาน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีการใช้ในระดับปานกลางได้แก่ ฐานข้อมูลภาษา มีผู้ใช้งานจำนวน 76 คน (ร้อยละ 25.6) ฐานข้อมูลหนังสือสำรอง มีผู้ใช้งานจำนวน 85 คน (ร้อยละ 28.6) ฐานข้อมูลวิจัยจังหวัดชายแดนภาคใต้ (SOREDA) มีผู้ใช้งานจำนวน 82 คน (ร้อยละ 27.6) ฐานข้อมูลข่าว 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีผู้ใช้งานจำนวน 78 คน

(ร้อยละ 26.3) ฐานข้อมูลสารบัญวารสารต่างประเทศ มีผู้ใช้งานจำนวน 78 คน (ร้อยละ 26.3) ฐานข้อมูลข้อสอบเก่า มีผู้ใช้งานจำนวน 69 คน (ร้อยละ 23.2) ฐานข้อมูลจดหมายเหตุปัตตานี มีผู้ใช้งานจำนวน 63 คน (ร้อยละ 21.2) และฐานข้อมูลจดหมายเหตุมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีผู้ใช้งานจำนวน 78 คน (ร้อยละ 26.3)

ตารางที่ 5 ระดับการใช้งานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ทรัพยากรสารสนเทศ	ระดับการใช้						รวม จำนวน (ร้อยละ)
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เคยใช้ จำนวน (ร้อยละ)	
1. Dissertations Full Text	41 (13.8)	82 (27.6)	76 (25.6)	42 (14.1)	23 (7.7)	33 (11.1)	297 (100)
2. Springer Link	55 (18.5)	66 (22.2)	76 (25.6)	38 (12.8)	21 (7.1)	41 (13.8)	297 (100)
3. NetLibrary	29 (9.8)	60 (20.2)	79 (26.6)	42 (14.1)	28 (9.4)	59 (19.9)	297 (100)
4. Free E-Books	63 (21.2)	79 (26.6)	80 (26.9)	30 (10.1)	16 (5.4)	29 (9.8)	297 (100)

จากตารางที่ 5 พบว่าฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีการใช้ในระดับมากคือ ฐานข้อมูล Dissertations Full Text มีผู้ใช้จำนวน 82 คน (ร้อยละ 27.6) ส่วนฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีการใช้ในระดับ

ปานกลางได้แก่ ฐานข้อมูล Springer Link มีผู้ใช้จำนวน 76 คน (ร้อยละ 25.6) ฐานข้อมูล NetLibrary มีผู้ใช้จำนวน 79 คน (ร้อยละ 26.6) และฐานข้อมูล Free E-Books มีผู้ใช้จำนวน 80 คน (ร้อยละ 26.9)

ตารางที่ 6 ระดับการใช้งานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ทรัพยากรสารสนเทศ	ระดับการใช้						รวม จำนวน (ร้อยละ)
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เคยใช้ จำนวน (ร้อยละ)	
1. Academic Search Premier (ASP)	36 (12.1)	61 (20.5)	84 (28.3)	38 (12.8)	32 (10.8)	46 (15.5)	297 (100)
2. ACS Publications	18 (6.1)	54 (18.2)	89 (30.0)	40 (13.5)	35 (11.8)	60 (20.3)	296 (100)
3. Article Link	24 (8.1)	51 (17.2)	82 (27.6)	53 (17.8)	32 (10.8)	55 (18.5)	297 (100)
4. Wiley Online Library	40 (13.5)	66 (22.2)	78 (26.3)	36 (12.1)	29 (9.8)	48 (16.2)	297 (100)

ทรัพยากรสารสนเทศ	ระดับการใช้						รวม จำนวน (ร้อยละ)
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เคยใช้ จำนวน (ร้อยละ)	
5. HighWire Press	18 (6.1)	48 (16.2)	87 (29.3)	44 (14.8)	39 (13.1)	60 (20.3)	296 (100)
6. Institute of Physics	11 (3.7)	49 (16.5)	62 (20.9)	47 (15.8)	48 (16.2)	80 (26.9)	297 (100)
7. Journal Link	39 (13.1)	68 (22.9)	72 (24.2)	39 (13.1)	32 (10.8)	47 (15.8)	297 (100)
8. Proquest ABI/ Inform Complete	11 (3.7)	55 (18.5)	73 (24.6)	49 (16.5)	39 (13.1)	70 (23.6)	297 (100)
9. TDRI	12 (4.0)	45 (15.2)	73 (24.6)	49 (16.5)	43 (14.5)	75 (25.3)	297 (100)
10.OAJ	8 (2.7)	49 (16.5)	80 (26.9)	51 (17.2)	35 (11.8)	74 (24.9)	297 (100)
11. DOEJ	15 (5.1)	43 (14.5)	76 (25.6)	50 (16.8)	36 (12.1)	77 (25.9)	297 (100)
12. Free E-Journals	26 (8.8)	65 (21.9)	86 (29.0)	35 (11.8)	30 (10.1)	55 (18.5)	297 (100)
13.Emerald Management E-Journal	22 (7.4)	39 (13.1)	75 (25.3)	51 (17.2)	41 (13.8)	69 (23.2)	297 (100)
14.Education research Complete	93 (31.3)	139 (46.8)	59 (19.9)	6 (2)	0 (0)	0 (0)	297 (100)
15.Computers & Applied Sciences Complete	93 (31.3)	139 (46.8)	59 (19.9)	6 (2)	0 (0)	0 (0)	297 (100)

จากตารางที่ 6 พบว่าฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีการใช้ในระดับมากที่สุดได้แก่ฐานข้อมูล Education research Complete มีผู้ใช้งานจำนวน 139 คน (ร้อยละ 46.8) ฐานข้อมูล Computers & Applied Sciences

Complete มีผู้ใช้งานจำนวน 139 คน (ร้อยละ 46.8) ส่วนฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการใช้ในระดับปานกลางได้แก่ ฐานข้อมูล Academic Search Premier (ASP) มีผู้ใช้งานจำนวน 84 คน (ร้อยละ 28.3) ฐานข้อมูล ACS Publications มีผู้ใช้งานจำนวน 89 คน

(ร้อยละ 30.0) ฐานข้อมูล Article Link มีผู้ใช้จำนวน 82 คน (ร้อยละ 27.6) ฐานข้อมูล Wiley Online Library มีผู้ใช้จำนวน 78 คน (ร้อยละ 26.3) ฐานข้อมูล HighWire Press มีผู้ใช้จำนวน 87 คน (ร้อยละ 29.3) ฐานข้อมูล Institute of Physics มีผู้ใช้จำนวน 62 คน (ร้อยละ 20.9) ฐานข้อมูล Journal Link มีผู้ใช้จำนวน 72 คน (ร้อยละ 24.2) ฐานข้อมูล Proquest ABI/Inform Complete มีผู้ใช้จำนวน

73 คน (ร้อยละ 24.6) ฐานข้อมูล TDRI มีผู้ใช้จำนวน 73 คน (ร้อยละ 24.6) ฐานข้อมูล OAJ มีผู้ใช้จำนวน 80 คน (ร้อยละ 26.9) ฐานข้อมูล DOEJ มีผู้ใช้จำนวน 76 คน (ร้อยละ 25.6) ฐานข้อมูล Free E-Journals มีผู้ใช้จำนวน 86 คน (ร้อยละ 29.0) และฐานข้อมูล Emerald Management E-Journal มีผู้ใช้จำนวน 75 คน (ร้อยละ 25.3)

ตารางที่ 7 ระดับการใช้ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ทรัพยากรสารสนเทศ	ระดับการใช้						รวมจำนวน (ร้อยละ)
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เคยใช้ จำนวน (ร้อยละ)	
1. การสืบค้นข้อมูลจาก OPAC	46 (15.5)	82 (27.6)	80 (26.9)	40 (13.5)	38 (12.8)	11 (3.7)	297 (100)
2. การกำหนดคำที่ใช้ในการสืบค้น	35 (11.8)	103 (34.7)	78 (26.3)	40 (13.5)	34 (11.4)	7 (2.4)	297 (100)
3. ระยะเวลาที่ใช้ในการค้นหาข้อมูล	30 (10.1)	89 (30.0)	97 (32.7)	39 (13.1)	32 (10.8)	10 (3.4)	297 (100)
4. ความรู้ในการใช้ห้องสมุดหรือสถาบันบริการสารสนเทศ	25 (8.4)	84 (28.3)	109 (36.7)	47 (15.8)	20 (6.7)	12 (4.0)	297 (100)
5. หนังสือในสาขาวิชาที่ท่านศึกษาจำนวนน้อย	52 (17.5)	100 (33.7)	91 (30.6)	34 (11.4)	16 (5.4)	4 (1.3)	297 (100)
6. หนังสือในสาขาวิชาที่ท่านศึกษามีสภาพเก่า ชำรุด	35 (11.8)	80 (26.9)	105 (35.4)	46 (15.5)	20 (6.7)	11 (3.7)	297 (100)
7. สำนักวิทยบริการจัดหาหนังสือใหม่ในสาขาวิชาที่ท่านศึกษาเข้ามามีความล่าช้า	25 (8.4)	83 (27.9)	104 (35.0)	46 (15.5)	23 (7.7)	16 (5.4)	297 (100)

ทรัพยากรสารสนเทศ	ระดับการใช้						รวม จำนวน (ร้อยละ)
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปาน กลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เคยใช้ จำนวน (ร้อยละ)	
8. สำนักวิทยบริการ จัดหาหนังสือตำรา หลักเข้ามาให้บริการ ต่อสื่อเรื่องน้อยฉบับ (COPY) ทำให้ไม่เพียง พอกับผู้ใช้	29 (9.8)	90 (30.3)	103 (34.7)	37 (12.5)	25 (8.4)	13 (4.4)	297 (100)
9. หนังสือบนชั้นไม่เรียง ตามลำดับเลขเรียก หนังสืออย่างถูกต้อง ทำให้ยากแก่การค้นหา	29 (9.8)	74 (24.9)	107 (36.0)	39 (13.1)	31 (10.4)	17 (5.7)	297 (100)
10.วารสารวิชาการที่ผ่าน เรียนจำนวนน้อยชื่อ เรื่อง	35 (11.8)	85 (28.6)	108 (36.4)	40 (13.5)	16 (5.4)	13 (4.4)	297 (100)
11.วารสารที่ต้องการ อยู่ในสภาพที่ชำรุด หรือสูญหาย	26 (8.8)	65 (21.9)	96 (32.3)	63 (21.2)	32 (10.8)	15 (5.1)	297 (100)
12.ไม่ทราบว่าสำนัก วิทยบริการมีฐาน ข้อมูลอะไรให้บริการ บ้าง	32 (10.8)	62 (20.9)	93 (31.3)	62 (20.9)	29 (9.8)	19 (6.4)	297 (100)
13.ไม่ทราบว่าวิธีการ สืบค้นข้อมูลแต่ละฐาน	24 (8.1)	69 (23.2)	92 (31.0)	55 (18.5)	38 (12.8)	19 (6.4)	297 (100)
14. อินเทอร์เน็ตช้า	65 (21.9)	83 (27.9)	81 (27.3)	39 (13.1)	22 (7.4)	7 (2.4)	297 (100)
15.จำนวนเครื่อง คอมพิวเตอร์ไม่พอ	49 (16.5)	69 (23.2)	91 (30.6)	42 (14.1)	23 (7.7)	23 (7.7)	297 (100)
16.จำนวนพริ้นเตอร์ ไม่เพียงพอ	56 (18.9)	84 (28.3)	78 (26.3)	30 (10.1)	22 (7.4)	27 (9.1)	297 (100)

จากตารางที่ 7 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาในการแสวงหาสารสนเทศในเรื่องต่อไปนี้ในระดับมาก ได้แก่ การสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูล OPAC จำนวน 82 คน (ร้อยละ 27.6) การกำหนดคำที่ใช้ในการสืบค้น จำนวน 103 คน (ร้อยละ 34.7) หนังสือในสาขาวิชาที่ศึกษามีจำนวนน้อย จำนวน 100 คน (ร้อยละ 33.7) อินเทอร์เน็ตจำนวน 83 คน (ร้อยละ 27.6) และเห็นว่าจำนวนปริ้นเตอร์ไม่เพียงพอ จำนวน 84 คน (ร้อยละ 28.3) ส่วนปัญหาในการแสวงหาสารสนเทศที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่พบว่ามีปัญหาในระดับปานกลางได้แก่ ระยะเวลาที่ใช้ในการค้นหาข้อมูล จำนวน 97 คน (ร้อยละ 32.7) ด้านความรู้ในการใช้ห้องสมุดหรือสถาบันบริการสารสนเทศ จำนวน 109 คน (ร้อยละ 36.7) ด้านหนังสือในสาขาวิชาที่ศึกษามีสภาพเก่า หรือชำรุด จำนวน 105 คน (ร้อยละ 35.4) ปัญหาที่สำนักวิทยบริการจัดหาหนังสือใหม่ในสาขาวิชาที่ศึกษาเข้ามามีความล่าช้า จำนวน 104 คน (ร้อยละ 35.0) สำนักวิทยบริการจัดหาหนังสือตำราหลักเข้ามาให้บริการต่อซื้อเรื่องน้อยฉบับ (COPY) ทำให้ไม่เพียงพอแก่ผู้ใช้จำนวน 103 คน (ร้อยละ 34.7) หนังสือบนชั้นไม่เรียงตามลำดับเลขเรียกหนังสืออย่างถูกต้องทำให้ยากแก่การค้นหา จำนวน 107 คน (ร้อยละ 36.0) วารสารวิชาการในสาขาที่เรียนจำนวนน้อยซื้อเรื่อง จำนวน 108 คน (ร้อยละ 36.4) วารสารที่ต้องการอยู่ในสภาพที่ชำรุดหรือสูญหาย จำนวน 96 คน (ร้อยละ 32.3) ไม่ทราบว่าสำนักวิทยบริการมีฐานข้อมูลอะไรให้บริการบ้าง จำนวน 93 คน (ร้อยละ 31.3) ไม่ทราบว่าวิธีการสืบค้นข้อมูลแต่ละฐาน จำนวน 93 คน (ร้อยละ 31.3) และด้านจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ จำนวน 91 คน (ร้อยละ 30.6)

ปัญหาที่พบจากการวิจัย

ปัญหาในการแสวงหาสารสนเทศที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาประสบในระดับมากได้แก่ การกำหนดคำที่ใช้ในการ

สืบค้นหนังสือในสาขาวิชาที่ตนศึกษามีจำนวนน้อย จำนวนปริ้นเตอร์ไม่เพียงพอ อินเทอร์เน็ตช้า และมีปัญหาในการสืบค้นข้อมูลจาก OPAC

สรุปและอภิปรายผล

วัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ใช้เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาซึ่งพบว่าด้านวัตถุประสงค์ในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้เพื่อประกอบการศึกษาค้นคว้า ประกอบการเรียน การทำวิทยานิพนธ์/ภาคินพนธ์ การทำรายงาน การศึกษาค้นคว้าอิสระและการวิจัย(ดารณี แซ่ตั้ง, 2549; รุ่งอรุณ สิงคลีประภา, 2550; เสาวนีย์ ศิริบำรุงสุข, 2546; ชัยยศ ปานเพชร, 2551 ; มะลิวัลย์ สีน้อย, 2549 ; ประนอม นามขร, 2542 ; สุภาพร เอียบสกุล, 2546; พรพงศ์ พยัพพฤกษ์, 2548; สุณัน ทวงศ์จุฑาภัก, 2550 ; วิมล ชีวะธรรม, 2548 ; มาลี อิศรานนท์, 2551 ; วิลาวัลย์ โต๊ะเอี่ยม, สิริพร ทิวะสิงห์ และ ยุวดี มโนมยทิศาญจน์, 2550 ; จันทรเพ็ญ สิงหนุต, 2544 ; ไพลิน จิตเจริญสมุทร, 2547 ; จันทรเพ็ญ จุ้ยจรงค์, 2549 ; ชโรชนีชัย ชัยมินทร์, 2550) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีหลายสาขาวิชาที่เปิดสอนในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกโดยให้ทำวิทยานิพนธ์เพียงอย่างเดียว และทุกหลักสูตรให้ความสำคัญกับการทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างมาก โดยมีการกำหนดจำนวนหน่วยกิตไว้สูงอยู่ในช่วงระหว่าง 18-36 หน่วยกิต และงานวิจัยยังพบว่า นักศึกษามีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศในระดับมากเพื่อประกอบการเรียนแต่ละรายวิชา เพื่อทำทาบานหรืองานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และเพื่อหาข้อมูลประกอบการอภิปรายในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้เกิดความรู้เพิ่มเติมหรือได้รับรู้สารสนเทศใหม่ ๆ เพื่อนำไปปรับใช้ในเกิดประโยชน์ต่อตนเอง ในการประกอบอาชีพหรือเพื่อนำไปปรับใช้กับงาน/หน่วยงาน(ระเบียบมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2545)

แหล่งสารสนเทศที่ใช้ในระดับมากได้แก่ สำนักวิทยบริการ คล้ายคลึงกับงานวิจัยของดารณีแซ่ตั้ง (2549) ที่พบว่าบริการที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้มากที่สุดคือสืบค้นข้อมูลที่ห้องสมุดคณะ/สถาบัน ส่วนพรพงศ์ พยัพพฤกษ์ (2548) และเปี่ยมสุข พงศ์กาวิ (2553) พบว่าสถานที่ใช้ในการสืบค้นคือสำนักหอสมุดกลาง แตกต่างกับงานวิจัยของวิลาวัลย์ ไช้เอี่ยม, สิริพร ทิวะสิงห์ และยุวดี มโนมยทิศาญจน์ (2550) ที่พบว่าใช้ที่ทำงาน คณะ/ภาควิชา/หน่วยงานในการสืบค้นสารสนเทศ นอกจากนี้ยังคล้ายคลึงกับงานวิจัยของมะลิวัลย์ สีน้อย (2549) ที่พบว่านักศึกษาสืบค้นจากภาควิชาในคณะ แต่ผลการวิจัยนี้แตกต่างจากงานวิจัยของสรินยา ทองประสูติ (2549) ที่พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ใช้สถานที่อื่น ๆ นอกมหาวิทยาลัยในการสืบค้นสารสนเทศ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหน้าที่ของห้องสมุดหรือสำนักวิทยบริการต้องมีการจัดเตรียมทรัพยากรสารสนเทศเพื่อให้บริการแก่ผู้เรียน รวมทั้งต้องจัดเตรียมช่องทางในการเข้าถึงสารสนเทศทั้งภายในและภายนอกสถาบัน เพราะความรู้ในปัจจุบันมีอยู่จำนวนมาก และห้องสมุดไม่สามารถจัดหาทรัพยากรสารสนเทศทุกอย่างมาให้บริการภายในห้องสมุดได้อย่างครบถ้วน แต่ห้องสมุดสามารถพัฒนาช่องทางในการเข้าถึงสารสนเทศจากแหล่งต่างๆ ที่หลากหลายได้ โดยอาศัยสมรรถนะของเทคโนโลยีในปัจจุบัน (กุลธิดา ท้วมสุข, จุฑารัตน์ สรวณะวงศ์ และกันยรัตน์ เควียเช่น, 2554) แหล่งสารสนเทศที่มีการใช้ในระดับมากอีกหนึ่งแหล่งคือ บุคคลผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชา เพราะการพบปะ การขอคำแนะนำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญในการทำงานหรือทำวิจัยเป็นทางเลือก

ที่ดีของการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษา เพราะนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามักทำงานแล้วเป็นส่วนใหญ่ ฉะนั้นการใช้แหล่งสารสนเทศที่ทำงานจึงสะดวกกว่าการค้นที่อื่น ประกอบกับการทำวิทยานิพนธ์หรืองานวิจัยในระดับบัณฑิตศึกษาของผู้ที่มีงานทำแล้วมักจะทำเพื่อตอบสนองการทำงานในตำแหน่งปัจจุบันของตนเอง การขอคำปรึกษา คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในการทำงานจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์หรือการวิจัย

ด้านรูปแบบสารสนเทศที่ต้องการในระดับมากที่สุดเป็นข้อความที่มีเนื้อหาฉบับเต็ม (Full Text) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมะลิวัลย์ สีน้อย (2549) มาลี อิศรานนท์ (2551) และจันทร์เพ็ญ จุ้ยจรงค์ (2549) ที่พบว่ารูปแบบสารสนเทศที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ใช้คือเอกสารฉบับเต็ม (Full text) และรูปแบบสารสนเทศที่มีความต้องการในระดับมากคือสาระสังเขป (Abstract) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสาระสังเขปอาจช่วยประหยัดเวลาในการอ่านหรือประเมินเอกสารคร่าว ๆ เพื่อการตัดสินใจในการอ่านฉบับเต็มต่อไป

ประเภทงานส่วนใหญ่ที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาได้รับมอบหมายส่วนใหญ่เป็นการนำเสนอผลงานในชั้นเรียน การเสนอหัวข้อ/เค้าโครงการศึกษาที่ต้องทำ และรายงานแสดงความคิดเห็นประเด็นต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับระเบียบมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2545 ได้กำหนดไว้ว่าหลักสูตรปริญญาโท ทั้งแผนการศึกษาแบบ ก (1) ซึ่งมุ่งผลิตนักวิชาการชั้นสูงและแบบ ก (2) มุ่งผลิตนักวิชาการชั้นสูง ให้มีความรู้กว้างขวางในสาขาวิชาที่สามารถประยุกต์ในวิชาชีพได้ รวมทั้งหลักสูตรปริญญาเอก แบบ 1 ที่เน้นการวิจัย โดยการทำวิทยานิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ และแบบ 2 เน้นการทำวิจัยที่มีคุณภาพสูง และก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้โปรแกรมการค้นหาค้นหา เช่น Google, Yahoo, Ask.com มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการค้นหาข้อมูลต่างๆ ได้มากมายจากทั่วทุกมุมโลก เนื้อหาสารสนเทศมีหลากหลายมุมมอง และเว็บไซต์นั้นมีลิงค์เชื่อมโยงไปยังทรัพยากรสารสนเทศอื่นๆ ได้ตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งเปรียบเสมือนห้องสมุดขนาดใหญ่ที่ไม่มีวันปิดบริการใช้ได้ทุกวัน ตลอดเวลาที่ต้องการแต่อาจมีข้อเสียคือนักศึกษาอาจได้รับสารสนเทศที่มากเกินไป อีกทั้งต้องพิจารณาถึงความน่าเชื่อถือของผู้ให้ข้อมูลซึ่งอาจต้องใช้เวลาในส่วนนี้นักศึกษาจึงใช้เอกสารประกอบการสอนแต่ละรายวิชาแทน เพราะอาจารย์ผู้สอนได้รวบรวมหรือแนะนำเอกสารหรือแหล่งสารสนเทศที่เกี่ยวข้องไว้แล้วเป็นส่วนใหญ่ และจะเห็นว่านักศึกษาให้ความสำคัญกับบรรณารักษ์น้อยมาก ฉะนั้นจึงจำเป็นที่บรรณารักษ์ต้องทบทวนบทบาทหน้าที่ของตนเองและแสดงบทบาทให้ปรากฏ ซึ่งชุดิมา สัจจามันท์ (2550) เห็นว่าบรรณารักษ์หรือนักวิชาชีพสารสนเทศอาจเป็นผู้สอนหรือผู้ร่วมสอนการรู้สารสนเทศให้กับนักศึกษาในรายวิชาการรู้สารสนเทศ หรือร่วมกับอาจารย์ผู้สอนในการบูรณาการการสอนการรู้สารสนเทศในรายวิชาต่างๆ หรือแม้กระทั่งสอนการรู้สารสนเทศให้กับผู้ใช้ในรูปแบบต่างๆ เช่น การปฐมนิเทศ การนำชม การตอบคำถาม การจัดฝึกอบรมระยะสั้น การประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดทำและการสอนผ่านสื่อ เช่น เว็บช่วยสอน ซีดีรอม ในเรื่องเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด การเขียนรายงาน การวิจัย การเขียนบรรณานุกรม เป็นต้น ซึ่งบทบาทของบรรณารักษ์ในส่วนนี้จะช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะและความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศต่างๆ รวมถึงการใช้ห้องสมุดได้ดียิ่งขึ้น ความสามารถค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการ

เรียนรู้และสร้างความรู้ด้วยตนเองได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งหากบรรณารักษ์ทำเช่นที่กล่าวมาได้เป็นอย่างดีแล้ว ผู้ใช้บริการอาจเข้ามาขอคำปรึกษาเพิ่มมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

การประเมินสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้ความสำคัญในระดับมากที่สุดในเรื่อง ความทันสมัยของข้อมูล ส่วนการประเมินสารสนเทศในเว็บไซต์นักศึกษาให้ความสำคัญมากที่สุดในเรื่องความน่าเชื่อถือของผู้ให้ข้อมูล และให้ความสำคัญในระดับมากเรื่องเนื้อหาสารสนเทศที่มีหลากหลายมุมมอง และความทันสมัยของเว็บไซต์ ซึ่งคล้ายคลึงกับงานวิจัยของเสาวนีย์ ศิริบำรุงสุข (2546) ที่พบว่านักศึกษาพึงพอใจบริการฐานข้อมูลในประเด็นความทันสมัยของข้อมูล และคล้ายคลึงกับงานวิจัยของมะลิวัลย์ สิ้นน้อย (2549) ที่พบว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจมากในด้านความน่าเชื่อถือของฐานข้อมูลออนไลน์ ในขณะที่งานวิจัยของสุนันทา วงศ์จตุรภัทร (2550) พบว่าเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกแหล่งสารสนเทศคือมีความน่าเชื่อถือ ถูกต้อง ให้สารสนเทศตรงความต้องการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันเราอยู่ในภาวะการฉะลักทลายของสารสนเทศ (Information Explosion) จึงจำเป็นต้องมีการประเมินสารสนเทศเพื่อนำมาใช้ให้ตรงตามความต้องการมากที่สุด ความน่าเชื่อถือและความทันสมัยเป็นสิ่งที่ผู้ใช้ตระหนักเป็นครั้งแรก ประการต่อมาอาจเป็นเรื่องความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลที่สามารถทำได้ตลอดเวลา ดังเช่นงานวิจัยของ Carole George and others (2006) เรื่องการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษา : พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ที่พบว่าอินเทอร์เน็ตยังคงมีบทบาทสำคัญที่สุดแม้ผู้เรียนจะยังใช้แหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสารก็ตาม เพราะมีความสะดวกในการค้นหาสารสนเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Al-Harbi (2002) ที่พบว่านักศึกษาระดับ

บัณฑิตศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์ของมหาวิทยาลัย
พลordiaส่วนใหญ่ใช้สารสนเทศบนอินเทอร์เน็ตมากกว่า
สารสนเทศในห้องสมุดมหาวิทยาลัย นอกจากนี้
Hutchison, David and others (2007) ซึ่งทำวิจัย
เรื่องพฤติกรรมการใช้ฐานข้อมูลหนังสือจีนโบราณ
ฉบับเต็มของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสาขา
มนุษยศาสตร์พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อระบบการค้นหาและ
ความสะดวกในการใช้ฐานข้อมูล

การศึกษาค้นคว้างานที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา
นักศึกษามีพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศในระดับ
มากในเรื่องการวางแผนการค้นคว้า การจัดการข้อมูล
การกำหนดปัญหา/หัวข้อ การกำหนดคำค้น การค้นหา
รายการอ้างอิง และการวางโครงเรื่อง ซึ่งสอดคล้อง
กับงานวิจัยของสายลม วุฒิสมนุรักษ์ (2546) ซึ่ง
ศึกษาวิจัยเรื่องกระบวนการแสวงหาสารสนเทศ
ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสาขาสารสนเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชพบว่า นักศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษามีกระบวนการแสวงหาสารสนเทศ
ใกล้เคียงกับตัวแบบพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ
ของนักสังคมศาสตร์ของเอลลิส(Ellis, 1989 ; Ellis,
Cox and Hall, 1993) โดยกระบวนการแสวงหา
สารสนเทศของนักศึกษาประกอบด้วย การเริ่มต้น การ
สำรวจเลือกดู การเชื่อมโยงร้อยเรียง การค้นหาแบบ
เฉพาะเจาะจง การติดตามลิงค์ การแยกแยะ การดึง
สารสนเทศออกมา และการตรวจตรา ซึ่งขั้นตอน
เหล่านี้ไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นนับแต่ขั้นแรกไปจนถึงขั้น
สุดท้ายตามลำดับ โดยเฉพาะในขั้นวิธีการแสวงหา
สารสนเทศอาจเกิดเพียงขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง
เท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ RamnahAbd.
Thani and LailiHashim (2011) เรื่องความ
ต้องการและพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของ
นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสาขาสังคมศาสตร์
ในมหาวิทยาลัยของรัฐในประเทศมาเลเซีย พบว่า

ความต้องการสารสนเทศของผู้เรียนสัมพันธ์กับ
กิจกรรมการแสวงหาสารสนเทศ เพราะกลุ่มตัวอย่าง
แสวงหาสารสนเทศตามความต้องการของตน เช่น
เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เพื่อหาข้อมูลใหม่ เพื่อขยาย
ความรู้ เพิ่มความชัดเจนและตรวจสอบความถูกต้อง
ของข้อมูล เพื่อความเข้าใจเนื้อหาของข้อมูล และ
เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง
มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าตนได้เรียนรู้วิธี
การแสวงหาสารสนเทศตั้งแต่ขั้นเริ่มต้น ขั้นตอนการ
คัดเลือก การศึกษา การกำหนด การรวบรวมและ
การนำเสนอ สมมติฐานของการศึกษาในครั้งนี้เป็น
เครื่องยืนยันว่าความต้องการสารสนเทศของผู้เรียน
สัมพันธ์กับกิจกรรมการแสวงหาสารสนเทศ นั่นก็
คือยิ่งผู้เรียนมีความต้องการสารสนเทศมากเท่าใด
ความต้องการในการแสวงหาสารสนเทศเพื่อตอบ
โจทย์ ของผู้เรียนก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งแตกต่าง
จากงานวิจัยของ Carole George and Others (2006)
ที่พบว่าพฤติกรรม/กระบวนการแสวงหาสารสนเทศ
ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเริ่มต้นด้วยการพบ
อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อรับคำแนะนำเรื่องแหล่งข้อมูล
โดยมีเพื่อนช่วยกำหนดรูปแบบกิจกรรมการวิจัย และ
เจ้าหน้าที่ห้องสมุดช่วยให้คำแนะนำในการหาแหล่งข้อมูล

สิ่งที่นักศึกษาให้ความสำคัญในระดับมาก
ที่สุดได้แก่ การทำรายงานเสร็จ ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ
และสอบผ่านวิชานั้นๆ นับได้ว่าเป็นสิ่งที่ทั้งอาจารย์
และนักศึกษาให้ความสำคัญคล้ายกัน เพราะเมื่อ
อาจารย์มอบหมายให้นักศึกษาทำรายงานก็มุ่งหวังให้
นักศึกษาค้นคว้า หาความรู้ ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อัน
เป็นประโยชน์ และสุดท้ายนักศึกษาสามารถบรรลุ
วัตถุประสงค์การเรียนรู้ในรายวิชานั้นๆ นั่นคือการ
สอบผ่านในระดับดี ตามข้อกำหนดของการเรียน
ในระดับบัณฑิตศึกษา

ประเภททรัพยากรสารสนเทศพบว่าฐานข้อมูล
อิเล็กทรอนิกส์ (E-Database) ที่นักศึกษาใช้ในระดับ

มากได้แก่ DCMS (Digital Content Management System) ซึ่งเป็นฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ ให้ข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์บทความวิจัย และบทความจากทุกสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี และวิทยาเขตหาดใหญ่ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาลักษณ์ ธรรมดวงศรี (2550) ที่พบว่าฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้มากที่สุดคือ DCMS และฐานข้อมูลที่มีการใช้มากในลำดับต่อมาคือฐาน TDC เป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมวิทยานิพนธ์ งานวิจัยและบทความวารสารฉบับเต็มในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์จาก 96 มหาวิทยาลัย/สถาบันทั่วประเทศซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเปี่ยมสุข พุ่งกาวิ (2553) และชัยศ ปานเพชร (2551) ในส่วนของฐานข้อมูล ERIC ซึ่งเป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมหนังสือ บทความและเอกสารอื่นๆ ที่ให้ข้อมูลบรรณานุกรมและเอกสารฉบับเต็มในสาขาศึกษาศาสตร์กว่า 1,300,000 รายการ พบว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีการใช้งานในระดับปานกลาง ซึ่งคล้ายคลึงกับงานวิจัยของพรพงศ์ พัยพพฤกษ์ (2548) ที่พบว่านิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีการใช้ฐานข้อมูล ERIC รองลงมาจากฐานข้อมูล DAO และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีการใช้งานฐานข้อมูล H.W.Wilson ซึ่งเป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมบทความจากวารสารอิเล็กทรอนิกส์ในหลากหลายสาขาวิชา นักศึกษามีการใช้ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของเปี่ยมสุข พุ่งกาวิ (2553) และดารณี แซ่ตั้ง (2549) ส่วนฐานข้อมูลที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ใช้ในระดับมากอีกฐานหนึ่งคือ Web of Science ซึ่งเป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมบรรณานุกรมและสาระสังเขปในทุกสาขาวิชาโดยคัดเลือกเฉพาะข้อมูลจากวารสารหลักของสาขาวิชา 3 ฐานข้อมูลใหญ่ ๆ คือ Science Citation Index, Social Science Citation

Index และ Art & Humanities Citation Index กว่า 8,500 รายชื่อ ให้ข้อมูลมากกว่า 1 ล้านระเบียน ตั้งแต่ปี 2001-2005 ซึ่งคล้ายคลึงกับงานวิจัยของวิลาวัณย์ โต๊ะเอี่ยม, สิริพร ทิวะสิงห์ และยุวดี มโนมยธิกาญจน์ (2550) ที่พบว่านักศึกษากลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ใช้ฐานข้อมูล Web of Science ในระดับมากที่สุด ในส่วนของฐานข้อมูลที่มีการใช้ในระดับมากอีกฐานข้อมูลคือ Dissertations Full Text เป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมวิทยานิพนธ์เอกสารฉบับเต็มหลากหลายสาขาวิชาจำนวน 3,850 รายการไว้ให้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรพงศ์ พัยพพฤกษ์ (2548) และสุชาลักษณ์ ธรรมดวงศรี (2550) ที่พบว่า ฐานข้อมูลออนไลน์ที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้มากที่สุดคือ Dissertation Abstract Online และฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีการใช้ในระดับมากคือ NetLibraryซึ่งเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของสำนักพิมพ์ EBSCO Publishing คล้ายคลึงกับงานวิจัยของสุชาลักษณ์ ธรรมดวงศรี (2550) ที่พบว่า ฐานข้อมูล NetLibrary นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคามมีการใช้มากที่สุด ส่วน Journal Link ซึ่งเป็นฐานข้อมูลบรรณานุกรมวารสารนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีการใช้ในระดับปานกลาง คล้ายคลึงกับงานวิจัยของชัยศ ปานเพชร (2551) ที่พบว่าสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยบูรพาส่วนใหญ่ใช้คือ Journal Link ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์หรืองานวิจัยซึ่งฐานข้อมูลทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นมีความครอบคลุมในสิ่งที่นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการ จึงมีการใช้งานอยู่ในระดับมาก

ด้านพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ พบว่า นักศึกษาชายและหญิงมีพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศด้านวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศงานที่ได้รับมอบหมาย และด้านจุดประสงค์ของการค้นคว้าแตกต่างกัน ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของสุภาพร เียบสกุล (2546) ที่พบว่านักศึกษาชายและหญิงมีการใช้บริการสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไม่แตกต่างกัน และจากงานวิจัยของ มาลี อิศรานนท์ (2551) พบว่านักศึกษาชายและหญิงมีปัญหาและอุปสรรคในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์คือ ไม่มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ และไม่ทราบรายละเอียดว่าสำนักหอสมุดกลางมีวารสารอิเล็กทรอนิกส์ประเภทและชื่อเรื่องใดไว้ให้บริการ

ด้านพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาที่มีระดับปริญญาต่างกันพบว่านักศึกษาระดับปริญญาโทมีพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศด้านความบ่อยของการใช้ทรัพยากร ด้านการประเมินแหล่งข้อมูล ด้านโปรแกรมที่เป็นเครื่องมือช่วยการค้นคว้า และด้านการค้นคว้าฐานข้อมูลที่สำคัญกว่าบริการจัดทำขึ้นมากกว่านักศึกษาระดับปริญญาเอก ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของชัยศ ปานเพชร (2551) ที่พบว่าการใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีปัญหาและอุปสรรคไม่แตกต่างกัน

ด้านพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีช่วงอายุต่างกัน มีพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศในด้านต่อไปนี้แตกต่างกัน คือด้านวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศเพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมาย ด้านความบ่อยของการใช้ทรัพยากรเพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมาย ด้านจุดประสงค์ของการค้นคว้าเพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมาย และด้านประโยชน์จากการค้นคว้า (ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์) เพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งสอดคล้อง

กับงานวิจัยของเจษณี บุตรคำ (2551) พบว่า นักศึกษาที่มีอายุเท่ากันมีปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา ด้านอุปกรณ์เชื่อมต่อและโปรแกรมการใช้งาน ด้านการให้บริการ และด้านสภาพแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่มีอายุน้อยจะมีความคุ้นเคยกับการสืบค้นข้อมูลต่างๆ ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศมากกว่านักศึกษาที่มีอายุมาก แต่แตกต่างจากงานวิจัยของจันทร์เพ็ญ สิงหนุต (2544) ที่พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกันมีการใช้สารสนเทศไม่แตกต่างกัน

ด้านพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่อยู่ชั้นปีต่างกันพบว่า พฤติกรรมด้านกระบวนการค้นคว้า ด้านประโยชน์จากการค้นคว้า (ฐานข้อมูลอ้างอิงอิเล็กทรอนิกส์) ด้านประโยชน์จากการค้นคว้า (ฐานข้อมูลที่สำนักวิทยบริการจัดทำขึ้น) และด้านประโยชน์จากการค้นคว้า (ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์) ในแต่ละชั้นปีที่ศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชั้นปีที่ศึกษาและประเภทงานที่ได้รับมอบหมายโดยภาพรวม ไม่มีความสัมพันธ์กันทั้งนี้อาจเป็นเพราะโดยหลักไม่ว่าจะเป็นชั้นปีไหน ลักษณะการเรียนการสอนก็เป็นไปตามหลักของการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ลักษณะงานที่ได้รับมอบหมายจึงมีลักษณะเหมือนกันแต่เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าประเภทงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาต่างๆ เช่น รายงานแสดงความคิดเห็นประเด็นต่างๆ รายงานวิเคราะห์เหตุการณ์เชิงประวัติศาสตร์ และการนำเสนอผลงานในชั้นเรียนประกอบรายงานมีความสัมพันธ์กับชั้นปีที่ศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรายงานแสดงความคิดเห็นประเด็นต่างๆ รายงานวิเคราะห์เหตุการณ์เชิงประวัติศาสตร์ และการนำเสนอผลงานในชั้นเรียน

ประกอบรายงาน เป็นเรื่องของทักษะหรือประสบการณ์ในการทำงาน หรือการได้รับมอบหมายในการเรียนที่ผ่านมา ทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีพฤติกรรมในด้านที่กล่าวมานี้มากกว่าชั้นปีอื่น ๆ เนื่องจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ส่วนหนึ่งไม่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก่อน การวิเคราะห์ หรือการแสดงความคิดเห็นจึงต้องอาศัยการค้นคว้าเพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่ต้องการ หรือนำสารสนเทศมาใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ มากกว่านักศึกษาชั้นปีอื่น ๆ

ด้านทักษะคอมพิวเตอร์ส่งผลให้พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ, วัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศ และรูปแบบการแสวงหาสารสนเทศ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพราะนักศึกษาที่มีทักษะคอมพิวเตอร์สูงจะสามารถสืบค้น และเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายกว่านักศึกษาที่มีทักษะคอมพิวเตอร์ในระดับพื้นฐาน

ระดับทักษะคอมพิวเตอร์และประเภทงานที่ได้รับมอบหมายตลอดปีที่ผ่านมาไม่มีความสัมพันธ์กันเมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นรายข้อจำแนกตามระดับทักษะคอมพิวเตอร์ พบว่าพฤติกรรม ด้านวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศ ด้านรูปแบบสารสนเทศที่แสวงหา ด้านรูปแบบสารสนเทศประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ ด้านรูปแบบสารสนเทศประเภทเว็บไซต์ และด้านประโยชน์จากการค้นคว้า ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ และฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ในแต่ละระดับของทักษะคอมพิวเตอร์แตกต่างกัน

พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษากับศาสนาที่นับถือไม่มีความสัมพันธ์กัน แสดงให้เห็นว่าไม่ว่านักศึกษาจะนับถือศาสนาใด ลักษณะของงานที่ได้รับมอบหมายในการเรียนระดับบัณฑิตศึกษาไม่มีความแตกต่างกัน นักศึกษาทุกคนมีเท่าเทียมกันโดยไม่แบ่งแยกว่านักศึกษานับถือศาสนาใด ฉะนั้น พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาจึงไม่แตกต่างกัน

ปัญหาที่พบจากการวิจัย

ปัญหาในการแสวงหาสารสนเทศที่นักศึกษาประสบในระดับมากได้แก่ การกำหนดคำที่ใช้ในการสืบค้นหนังสือในสาขาวิชาที่ตนศึกษามีจำนวนน้อย จำนวนพรีนเตอร์ไม่เพียงพอ อินเทอร์เน็ตช้า และมีปัญหาในการสืบค้นข้อมูลจาก OPAC

สรุปและอภิปรายผล

วัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ใช้เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาซึ่งพบว่าด้านวัตถุประสงค์ในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้เพื่อประกอบการศึกษาค้นคว้า ประกอบการเรียน การทำวิทยานิพนธ์/ภาคินพนธ์ การทำรายงาน การศึกษาค้นคว้าอิสระและการวิจัย(ดารณี แซ่ตั้ง, 2549 ; รุ่งอรุณ สิงคลีประภา, 2550 ; เสาวนีย์ ศิริบำรุงสุข, 2546; ชัยยศ ปานเพชร, 2551 ; มะลิวัลย์ สิ้นน้อย, 2549 ; ประนอม นามขร, 2542 ; สุภาพร เอียบสกุล, 2546; พรพงศ์ พยัพพฤกษ์, 2548; สุันททา วงศ์จตุรภัทร, 2550 ; วิมล ชีวะธรรม, 2548 ; มาลี อิศรานนท์, 2551 ; วิลาวัลย์ ไต๊ะเอี่ยม, สิริพร ทิวะสิงห์ และ ยุติ มโนมยธิกาญจน์, 2550 ; จันทรเพ็ญ สิงหนุต, 2544 ; ไพลิน จิตเจริญสมุทร, 2547 ; จันทรเพ็ญ จุ้ยจรงค์, 2549 ; ชโรชนีัย ชัยมินทร์, 2550) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีหลายสาขาวิชาที่เปิดสอนในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกโดยให้ทำวิทยานิพนธ์เพียงอย่างเดียว และทุกหลักสูตรให้ความสำคัญกับการทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างมาก โดยมีการกำหนดจำนวนหน่วยกิตไว้สูงอยู่ในช่วงระหว่าง 18-36 หน่วยกิต และงานวิจัยยังพบว่านักศึกษามีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศในระดับมากเพื่อประกอบการเรียนแต่ละรายวิชา เพื่อทำการบ้านหรืองานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อเพิ่มพูนความรู้และเพื่อ

หาข้อมูลประกอบการอภิปรายในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเพื่อให้เกิดความรู้เพิ่มเติมหรือได้รับรู้สารสนเทศใหม่ๆ เพื่อนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองในการประกอบอาชีพหรือเพื่อนำไปปรับใช้กับงาน/หน่วยงาน(ระเบียบมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2545)

แหล่งสารสนเทศที่ใช้ในระดับมากได้แก่ สำนักวิทยบริการ คล้ายคลึงกับงานวิจัยของดารณี แซ่ตั้ง (2549) ที่พบว่าบริการที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้มากที่สุดคือสืบค้นข้อมูลที่ห้องสมุดคณะ/สถาบัน ส่วนพรพงศ์ พัยพฤกษ์ (2548) และเปี่ยมสุข พงศ์กาวิ (2553) พบว่าสถานที่ใช้ในการสืบค้นคือสำนักหอสมุดกลาง แตกต่างกับงานวิจัยของวิลาวัลย์ ไช้เอี่ยม, สิริพร ทิวะสิงห์ และยุวดี มโนมยทิศาญจน์ (2550) ที่พบว่าใช้ที่ทำงาน คณะ/ภาควิชา/หน่วยงานในการสืบค้นสารสนเทศ นอกจากนี้ยังคล้ายคลึงกับงานวิจัยของมะลิวัลย์ สิ้นน้อย (2549) ที่พบว่านักศึกษาสืบค้นจากภาควิชาในคณะ แต่ผลการวิจัยนี้แตกต่างจากงานวิจัยของสรินยา ทองประสูติ (2549) ที่พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ใช้สถานที่อื่น ๆ นอกมหาวิทยาลัยในการสืบค้นสารสนเทศ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหน้าที่ของห้องสมุดหรือสำนักวิทยบริการต้องมีการจัดเตรียมทรัพยากรสารสนเทศเพื่อให้บริการแก่ผู้เรียน รวมทั้งต้องจัดเตรียมช่องทางในการเข้าถึงสารสนเทศทั้งภายในและภายนอกสถาบัน เพราะความรู้ในปัจจุบันมีอยู่จำนวนมาก และห้องสมุดไม่สามารถจัดหาทรัพยากรสารสนเทศทุกอย่างมาให้บริการภายในห้องสมุดได้อย่างครบถ้วน แต่ห้องสมุดสามารถพัฒนาช่องทางในการเข้าถึงสารสนเทศจากแหล่งต่างๆ ที่หลากหลายได้ โดยอาศัยสมรรถนะของเทคโนโลยีในปัจจุบัน (กุลธิดา ท้วมสุข, จุฑารัตน์ สรวณะวงศ์ และกันยารัตน์ เควียเช่น, 2554)

แหล่งสารสนเทศที่มีการใช้ในระดับมากอีกหนึ่งแหล่งคือ บุคคลผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชา เพราะการพบปะการขอคำแนะนำปรึกษา จากผู้เชี่ยวชาญในการทำงานหรือทำวิจัยเป็นทางเลือกที่ดีของการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษา เพราะนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามักทำงานแล้วเป็นส่วนใหญ่ ฉะนั้นการใช้แหล่งสารสนเทศที่ทำงานจึงสะดวกกว่าการค้นที่อื่น ประกอบกับการทำวิทยานิพนธ์หรืองานวิจัยในระดับบัณฑิตศึกษาของผู้ที่มีงานทำแล้วมักจะทำเพื่อตอบสนองการทำงานในตำแหน่งปัจจุบันของตนเองการขอคำปรึกษาคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในการทำงานจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์หรือการวิจัย

ด้านรูปแบบสารสนเทศที่ต้องการในระดับมากที่สุดเป็นข้อความที่มีเนื้อหาฉบับเต็ม (Full Text) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมะลิวัลย์ สิ้นน้อย (2549) มาลี อิศรานนท์ (2551) และจันทร์เพ็ญ จุ้ยจรงค์ (2549) ที่พบว่ารูปแบบสารสนเทศที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ใช้คือเอกสารฉบับเต็ม (Full text) และรูปแบบสารสนเทศที่มีความต้องการในระดับมากคือสาระสังเขป (Abstract) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสาระสังเขปอาจช่วยประหยัดเวลาในการอ่านหรือประเมินเอกสารคร่าวๆ เพื่อการตัดสินใจในการอ่านฉบับเต็มต่อไป

ประเภทงานส่วนใหญ่ที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาได้รับมอบหมายส่วนใหญ่เป็นการนำเสนอผลงานในชั้นเรียน การเสนอหัวข้อ/เค้าโครงการศึกษาที่ต้องทำ และรายงานแสดงความคิดเห็นประเด็นต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับระเบียบมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2545 ได้กำหนดไว้ว่าหลักสูตรปริญญาโท ทั้งแผนการศึกษาแบบ ก (1) ซึ่งมุ่งผลิตนักวิชาการชั้นสูงและแบบ ก (2) มุ่งผลิตนักวิชาการชั้นสูง ให้มีความรู้กว้างขวางในสาขาวิชาที่สามารถประยุกต์ในวิชาชีพได้ รวมทั้ง หลักสูตรปริญญาเอก แบบ 1

ที่เน้นการวิจัย โดยการทำวิทยานิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ และ แบบ 2 เน้นการทำวิจัยที่มีคุณภาพสูง และก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ

นักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาใช้โปรแกรมการค้นหาค้นหา เช่น Google, Yahoo, Ask.com มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการค้นหาข้อมูลต่างๆ ได้มากมายจากทั่วทุกมุมโลก เนื้อหาสารสนเทศมีหลากหลายมุมมอง และเว็บไซต์นั้นมีลิงค์เชื่อมโยงไปยังทรัพยากรสารสนเทศอื่นๆ ได้ตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งเปรียบเสมือนห้องสมุดขนาดใหญ่ที่ไม่มีวันปิดบริการใช้ได้ทุกวัน ตลอดเวลาที่ต้องการแต่อาจมีข้อเสียคือนักศึกษาอาจได้รับสารสนเทศที่มากเกินไป อีกทั้งต้องพิจารณาถึงความน่าเชื่อถือของผู้ให้ข้อมูลซึ่งอาจต้องใช้เวลาในส่วนนี้นักศึกษาจึงใช้เอกสารประกอบการสอนแต่ละรายวิชาแทน เพราะอาจารย์ผู้สอนได้รวบรวมหรือแนะนำเอกสารหรือแหล่งสารสนเทศที่เกี่ยวข้องไว้แล้วเป็นส่วนใหญ่ และจะเห็นว่านักศึกษาให้ความสำคัญกับบรรณารักษ์น้อยมาก ฉะนั้นจึงจำเป็นที่บรรณารักษ์ต้องทบทวนบทบาทหน้าที่ของตนเองและแสดงบทบาทให้ปรากฏ ซึ่งชุดิมา สัจจามันท์ (2550) เห็นว่าบรรณารักษ์หรือนักวิชาชีพสารสนเทศอาจเป็นผู้สอนหรือผู้ร่วมสอนการรู้สารสนเทศให้กับนักศึกษาในรายวิชาการรู้สารสนเทศ หรือร่วมกับอาจารย์ผู้สอนในการบูรณาการการสอนการรู้สารสนเทศในรายวิชาต่างๆ หรือแม้กระทั่งสอนการรู้สารสนเทศให้กับผู้ใช้ในรูปแบบต่างๆ เช่น การปฐมนิเทศ การนำชม การตอบคำถาม การจัดฝึกอบรมระยะสั้น การประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดทำและการสอนผ่านสื่อ เช่น เว็บช่วยสอน ซีดีรอม ในเรื่องเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด การเขียนรายงาน การวิจัย การเขียนบรรณานุกรม เป็นต้น ซึ่งบทบาทของบรรณารักษ์ในส่วนนี้จะช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะและความสามารถในการเข้าถึง

สารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศต่างๆ รวมถึงการใช้ห้องสมุดได้ดียิ่งขึ้น ความสามารถค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสร้างความรู้ด้วยตนเองได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งหากบรรณารักษ์ทำเช่นที่กล่าวมาได้เป็นอย่างดีแล้ว ผู้ใช้บริการอาจเข้ามาขอคำปรึกษาเพิ่มมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

การประเมินสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้ความสำคัญในระดับมากที่สุดในเรื่อง ความทันสมัยของข้อมูล ส่วนการประเมินสารสนเทศในเว็บไซด์นักศึกษาให้ความสำคัญมากที่สุดในเรื่องความน่าเชื่อถือของผู้ให้ข้อมูล และให้ความสำคัญในระดับมากเรื่องเนื้อหาสารสนเทศที่มีหลากหลายมุมมอง และความทันสมัยของเว็บไซต์ ซึ่งคล้ายคลึงกับงานวิจัยของเสาวนีย์ ศิริบำรุงสุข (2546) ที่พบว่านักศึกษาพึงพอใจบริการฐานข้อมูลในประเด็นความทันสมัยของข้อมูล และคล้ายคลึงกับงานวิจัยของมะลิวัลย์ สิ้นน้อย (2549) ที่พบว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจมากในด้านความน่าเชื่อถือของฐานข้อมูลออนไลน์ ในขณะที่งานวิจัยของสุนันทา วงศ์จตุรภัทร (2550) พบว่าเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกแหล่งสารสนเทศคือมีความน่าเชื่อถือ ถูกต้อง ให้สารสนเทศตรงความต้องการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันเราอยู่ในภาวะการฉีกทะลักทลายของสารสนเทศ (Information Explosion) จึงจำเป็นต้องมีการประเมินสารสนเทศเพื่อนำมาใช้ให้ตรงตามความต้องการมากที่สุด ความน่าเชื่อถือและความทันสมัยเป็นสิ่งที่ผู้ใช้ตระหนักเป็นครั้งแรก ประการต่อมาอาจเป็นเรื่องความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลที่สามารถทำได้ตลอดเวลา ดังเช่นงานวิจัยของ Carole George and others (2006) เรื่องการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษา : พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ที่พบว่าอินเทอร์เน็ตยังคงมีบทบาทสำคัญที่สุดแม้ผู้เรียนจะยังใช้แหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสารก็ตาม

เพราะมีความสะดวกในการค้นหาสารสนเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Al-Harbi (2002) ที่พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาสาวิชานิติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยฟลอริดาส่วนใหญ่ใช้สารสนเทศบนอินเทอร์เน็ตมากกว่าสารสนเทศในห้องสมุดมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ Hutchison, David and others (2007) ซึ่งทำวิจัยเรื่องพฤติกรรมการใช้ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ฉบับเต็มของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาสาวิชามนุษยศาสตร์พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อระบบการค้นหาและความสะดวกในการใช้ฐานข้อมูล

การศึกษาค้นคว้างานที่เกี่ยวข้องกับรายวิชานักศึกษามีพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศในระดับมากในเรื่องการวางแผนการค้นคว้า การจัดการข้อมูล การกำหนดปัญหา/หัวข้อ การกำหนดคำค้น การค้นหารายการอ้างอิง และการวางโครงเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสายลม วุฒิสุมบูรณ์ (2546) ซึ่งศึกษาวิจัยเรื่องกระบวนการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาสาวิชาสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชพบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีกระบวนการแสวงหาสารสนเทศใกล้เคียงกับตัวแบบพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักสังคมศาสตร์ของเอลลิส (Ellis, 1989 ; Ellis, Cox and Hall, 1993) โดยกระบวนการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษประกอบด้วย การเริ่มต้นการสำรวจเลือกดู การเชื่อมโยงร้อยเรียง การค้นหาแบบเฉพาะเจาะจง การติดตามลิงก์การแยกแยะ การดึงสารสนเทศออกมา และการตรวจตรา ซึ่งขั้นตอนเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นนับแต่ขั้นแรกไปจนถึงขั้นสุดท้ายตามลำดับ โดยเฉพาะในขั้นวิธีการแสวงหาสารสนเทศอาจเกิดเพียงขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ramnah Abd. Thani and Laili Hashim (2011) เรื่องความต้องการและพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของ

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาสาวิชาสังคมศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐในประเทศมาเลเซียพบว่า ความต้องการสารสนเทศของผู้เรียนสัมพันธ์กับกิจกรรมการแสวงหาสารสนเทศ เพราะกลุ่มตัวอย่างแสวงหาสารสนเทศตามความต้องการของตน เช่น เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เพื่อหาข้อมูลใหม่ เพื่อขยายความ เพิ่มความชัดเจนและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล เพื่อความเข้าใจเนื้อหาของข้อมูล และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าตนได้เรียนรู้วิธีการแสวงหาสารสนเทศตั้งแต่ขั้นเริ่มต้น ขั้นตอนการคัดเลือก การศึกษา การกำหนด การรวบรวมและการนำเสนอ สมมติฐานของการศึกษาในครั้งนี้เป็นเครื่องยืนยันว่าความต้องการสารสนเทศของผู้เรียนสัมพันธ์กับกิจกรรมการแสวงหาสารสนเทศ นั่นก็คือยิ่งผู้เรียนมีความต้องการสารสนเทศมากเท่าใด ความต้องการในการแสวงหาสารสนเทศเพื่อตอบโจทย์ของผู้เรียนก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของ Carole George and Others (2006) ที่พบว่าพฤติกรรม/กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเริ่มต้นด้วยการพบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อรับคำแนะนำเรื่องแหล่งข้อมูลโดยมีเพื่อนช่วยกำหนดรูปแบบกิจกรรมการวิจัย และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดช่วยให้คำแนะนำในการหาแหล่งข้อมูล

สิ่งที่นักศึกษาให้ความสำคัญในระดับมากที่สุดได้แก่ การทำรายงานเสร็จ ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และสอบผ่านวิชานั้นๆ นับได้ว่าเป็นสิ่งที่ทั้งอาจารย์และนักศึกษาให้ความสำคัญคล้ายกัน เพราะเมื่ออาจารย์มอบหมายให้นักศึกษาทำรายงานก็มุ่งหวังให้นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อันเป็นประโยชน์ และสุดท้ายนักศึกษาสามารถบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในรายวิชานั้นๆ นั่นคือการสอบผ่านในระดับดี ตามข้อกำหนดของการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษา

ประเภททรัพยากรสารสนเทศพบว่าฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (E-Database) ที่นักศึกษาใช้ในระดับมากได้แก่ DCMS (Digital Content Management System) ซึ่งเป็นฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ ให้ข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์บทความวิจัย และบทความจากทุกสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี และวิทยาเขตหาดใหญ่ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาลักษณ์ ธรรมดวงศรี (2550) ที่พบว่าฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้มากที่สุดคือ DCMS และฐานข้อมูลที่มีการใช้มากในลำดับต่อมาคือฐาน TDC เป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมวิทยานิพนธ์ งานวิจัยและบทความวารสารฉบับเต็มในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์จาก 96 มหาวิทยาลัย/สถาบันทั่วประเทศซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเปี่ยมสุข พุ่งกาวิ (2553) และชัยศ ปานเพชร (2551) ในส่วนของฐานข้อมูล ERIC ซึ่งเป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมหนังสือ บทความและเอกสารอื่นๆ ที่ให้ข้อมูลบรรณานุกรมและเอกสารฉบับเต็มในสาขาศึกษาศาสตร์กว่า 1,300,000 รายการพบว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีการใช้งานในระดับปานกลาง ซึ่งคล้ายคลึงกับงานวิจัยของพรพงศ์ พัยพฤกษ์ (2548) ที่พบว่านิสิตคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีการใช้ฐานข้อมูล ERIC รองลงมาจากฐานข้อมูล DAO และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีการใช้งานฐานข้อมูล H.W.Wilson ซึ่งเป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมบทความจากวารสารอิเล็กทรอนิกส์ในหลากหลายสาขาวิชา นักศึกษามีการใช้ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของเปี่ยมสุข พุ่งกาวิ (2553) และดารณี แซ่ตั้ง (2549) ส่วนฐานข้อมูลที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ใช้ในระดับมากอีกฐานหนึ่งคือ Web of Science ซึ่งเป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมบรรณานุกรมและสาระสังเขปในทุกสาขาวิชาโดยคัดเลือกเฉพาะข้อมูลจากวารสาร

หลักของสาขาวิชา 3 ฐานข้อมูลใหญ่ ๆ คือ Science Citation Index, Social Science Citation Index และ Art & Humanities Citation Index กว่า 8,500 รายชื่อ ให้ข้อมูลมากกว่า 1 ล้านระเบียน ตั้งแต่ปี 2001-2005 ซึ่งคล้ายคลึงกับงานวิจัยของวิลาวัณย์ โต๊ะเยี่ยม, สิริพร ทิวะสิงห์ และยุวดี มโนมยิทธิกาญจน์ (2550) ที่พบว่านักศึกษากลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ใช้ฐานข้อมูล Web of Science ในระดับมากที่สุด ในส่วนของฐานข้อมูลที่มีการใช้ในระดับมากอีกฐานข้อมูลคือ Dissertations Full Text เป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมวิทยานิพนธ์เอกสารฉบับเต็มหลากหลายสาขาวิชาจำนวน 3,850 รายการไว้ให้บริการซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรพงศ์ พัยพฤกษ์ (2548) และสุชาลักษณ์ ธรรมดวงศรี (2550) ที่พบว่าฐานข้อมูลออนไลน์ที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้มากที่สุดคือ Dissertation Abstract Online และฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีการใช้ในระดับมากคือ NetLibrary ซึ่งเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของสำนักพิมพ์ EBSCO Publishing คล้ายคลึงกับงานวิจัยของสุชาลักษณ์ ธรรมดวงศรี (2550) ที่พบว่าฐานข้อมูล NetLibrary นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคามมีการใช้มากที่สุดส่วน Journal Link ซึ่งเป็นฐานข้อมูลบรรณานุกรมวารสารนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีการใช้ในระดับปานกลาง คล้ายคลึงกับงานวิจัยของชัยศ ปานเพชร (2551) ที่พบว่าสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยบูรพาส่วนใหญ่ใช้คือ Journal Link ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์หรืองานวิจัยซึ่งฐานข้อมูลทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นมีความครอบคลุมในสิ่งที่นักศึกษากลุ่มนี้ต้องการ จึงมีการใช้งานอยู่ในระดับมาก

ด้านพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศพบว่า นักศึกษาชายและหญิงมีพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศด้านวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศงานที่ได้รับมอบหมาย และด้านจุดประสงค์ของการค้นคว้าแตกต่างกัน ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของสุภาพร เอียบสกุล (2546) ที่พบว่านักศึกษาชายและหญิงมีการใช้บริการสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไม่แตกต่างกัน และจากงานวิจัยของมาลี อิศรานนท์ (2551) พบว่านักศึกษาชายและหญิงมีปัญหาและอุปสรรคในการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์คือ ไม่มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ และไม่ทราบรายละเอียดว่าสำนักหอสมุดกลางมีวารสารอิเล็กทรอนิกส์ประเภทและชื่อเรื่องใดไว้ให้บริการ

ด้านพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาที่มีระดับปริญญาต่างกันพบว่านักศึกษาระดับปริญญาโทมีพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศด้านความบ่อยของการใช้ทรัพยากร ด้านการประเมินแหล่งข้อมูล ด้านโปรแกรมที่เป็นเครื่องมือช่วยการค้นคว้าและด้านการค้นคว้าฐานข้อมูลที่สำนักวิทยบริการจัดทำขึ้นมากกว่านักศึกษาระดับปริญญาเอก ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของชัยศ ปานเพชร (2551) ที่พบว่าการใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีปัญหาและอุปสรรคไม่แตกต่างกัน

ด้านพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีช่วงอายุต่างกัน มีพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศในด้านต่อไปนี้แตกต่างกัน คือด้านวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศเพื่อทำงานที่ได้มอบหมาย ด้านความบ่อยของการใช้ทรัพยากรเพื่อทำงานที่ได้มอบหมาย ด้านจุดประสงค์ของการค้นคว้าเพื่อทำงานที่ได้มอบหมาย และด้านประโยชน์จากการค้นคว้า (ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์) เพื่อทำงานที่ได้มอบหมาย ซึ่ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของเจษฎี บุตรคำ (2551) พบว่า นักศึกษาที่มีอายุเท่ากันมีปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา ด้านอุปกรณ์เชื่อมต่อและโปรแกรมการใช้งาน ด้านการให้บริการ และด้านสภาพแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่มีอายุน้อยจะมีความคุ้นเคยกับการสืบค้นข้อมูลต่างๆ ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศมากกว่านักศึกษาที่มีอายุมาก แต่แตกต่างจากงานวิจัยของจันทร์เพ็ญ สิงหนุต (2544) ที่พบว่านักศึกษาที่มีอายุต่างกันมีการใช้สารสนเทศไม่แตกต่างกัน

ด้านพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่อยู่ชั้นปีต่างกันพบว่า พฤติกรรมด้านกระบวนการค้นคว้า ด้านประโยชน์จากการค้นคว้า (ฐานข้อมูลอ้างอิงอิเล็กทรอนิกส์) ด้านประโยชน์จากการค้นคว้า (ฐานข้อมูลที่สำนักวิทยบริการจัดทำขึ้น) และด้านประโยชน์จากการค้นคว้า (ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์) ในแต่ละชั้นปีที่ศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชั้นปีที่ศึกษาและประเภทงานที่ได้รับมอบหมาย โดยภาพรวม ไม่มีความสัมพันธ์กันทั้งนี้อาจเป็นเพราะโดยหลักไม่ว่าจะเป็นชั้นปีไหน ลักษณะการเรียนการสอนก็เป็นไปตามหลักของการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ลักษณะงานที่ได้รับมอบหมายจึงมีลักษณะเหมือนกันแต่เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าประเภทงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาต่างๆ เช่น รายงานแสดงความคิดเห็นประเด็นต่างๆ รายงานวิเคราะห์เหตุการณ์เชิงประวัติศาสตร์ และการนำเสนอผลงานในชั้นเรียนประกอบรายงานมีความสัมพันธ์กับชั้นปีที่ศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะรายงานแสดงความคิดเห็นประเด็นต่างๆ รายงานวิเคราะห์เหตุการณ์เชิงประวัติศาสตร์ และการนำเสนอผลงานในชั้นเรียนประกอบรายงาน เป็นเรื่องของทักษะ หรือประสบการณ์

ในการทำงาน หรือการได้รับมอบหมายในการเรียนที่ผ่านมา ทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีพฤติกรรมในด้านที่กล่าวมานี้มากกว่าชั้นปีอื่นๆ เนื่องจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ส่วนหนึ่งไม่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก่อน การวิเคราะห์ หรือการแสดงความคิดเห็นจึงต้องอาศัยการค้นคว้าเพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่ต้องการ หรือนำสารสนเทศมาใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนในรายวิชาต่างๆ มากกว่านักศึกษาชั้นปีอื่นๆ

ด้านทักษะคอมพิวเตอร์ส่งผลให้พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ, วัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศ และรูปแบบการแสวงหาสารสนเทศมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพราะนักศึกษาที่มีทักษะคอมพิวเตอร์สูงจะสามารถสืบค้น และเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายกว่านักศึกษาที่มีทักษะคอมพิวเตอร์ในระดับพื้นฐาน

ระดับทักษะคอมพิวเตอร์และประเภทงานที่ได้รับมอบหมายตลอดปีที่ผ่านมาไม่มีความสัมพันธ์กันเมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นรายข้อจำแนกตามระดับทักษะคอมพิวเตอร์ พบว่าพฤติกรรม ด้านวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศ ด้านรูปแบบสารสนเทศที่แสวงหา ด้านรูปแบบสารสนเทศประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ ด้านรูปแบบสารสนเทศประเภทเว็บไซต์ และด้านประโยชน์จากการค้นคว้า ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ และฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละระดับของทักษะคอมพิวเตอร์แตกต่างกัน

พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษากับศาสนาที่นับถือไม่มีความสัมพันธ์กัน แสดงให้เห็นว่าไม่ว่านักศึกษาจะนับถือศาสนาใด ลักษณะของงานที่ได้รับมอบหมายในการเรียนระดับบัณฑิตศึกษาไม่มีความแตกต่างกัน นักศึกษาทุกคนมีเท่าเทียมกันโดยไม่แบ่งแยกว่านักศึกษานับถือศาสนาใด ฉะนั้นพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาจึงไม่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์เพ็ญ จุ้ยจรงค์. 2549. “การใช้ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี”, รายงานการศึกษาอิสระ(ศส.ม.) สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จันทร์เพ็ญ สิงหนุต. 2544. “พฤติกรรมการใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เจษฎี บุตรคำ. 2551. “สภาพและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชัยยศ ปานเพชร. 2551. “การใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชโรชนีัย ชัยมินทร์. 2550. การใช้บริการฐานข้อมูล CMUe-Thesesของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษากลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่ :มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- _____. 2549. การใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ดารณี แซ่ตั้ง. 2549. “การใช้ฐานข้อมูลออนไลน์สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธัญญกรณ์ เลหาพะเพ็ญแสง. 2546. “วิธีแก้ปัญหาการสืบค้นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษากลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและสถิติการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธิดาพร นามสุข. 2534. “ความรู้ในการใช้และการเข้าถึงสารนิเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- น้อย คันชั่งทอง. 2538. “ความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
- สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เปี่ยมสุข พุ่งกาวิ. 2553. การใช้เว็บไซต์สำนักหอสมุดกลางของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นครนายก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตองครักษ์.
- พรพงศ์ พยัพพฤกษ์. 2548. “การใช้ฐานข้อมูล ERICDAO และ PsycINFO ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พิชชุดา ศรีอนันต์. 2541. “การใช้สารนิเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้า และการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ไพลิน จิตเจริญสมุทร. 2547. “การใช้สารสนเทศของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

มะลิวัลย์ สิ้นน้อย. 2549. “การใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ที่ให้บริการโดยสำนักวิทยบริการของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

มาลี ลำสกุล. 2545. “สารสนเทศและสารสนเทศศาสตร์”ในเอกสารการสอนชุดวิชาสารสนเทศศาสตร์เบื้องต้น เล่ม 1 หน่วยที่ 1 ปรับปรุงครั้งที่ 1.นนทบุรี : สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

มาลี อิศรานนท์. 2551. “การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ในสำนักหอสมุดกลางของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

แม่นมาส ขวลิต. 2533. “สารสนเทศและสารสนเทศศาสตร์” ในเอกสารการสอนชุดวิชาสารสนเทศศาสตร์เบื้องต้น เล่ม 1 หน่วยที่ 1 พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2530. ศัพท์บัญญัติอังกฤษ-ไทย-ไทย-อังกฤษ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.

รุ่งอรุณ สิงคลีประภา. 2550. “การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วิมล ชีวะธรรม. 2548. “การใช้สารนิเทศของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาในห้องสมุดวิทยาเขต บางนา มหาวิทยาลัยรามคำแหง”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วิลาวัลย์ ไต่เยี่ยม,สิริพร ทิวะสิงห์และยุวดี มโนมยธิกาญจน์. 2550. การศึกษาการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สมพร พุทธาพิทักษ์ผล. 2545. “ทฤษฎีพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ”ในประมวลสาระชุดวิชาการจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ เล่ม 1 หน่วยที่ 2 นนทบุรี : สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สรินยา ทองประสูตร. 2549. “การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการวิจัยของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สายลม วุฒิสมนุรักษ์. 2546. “กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช”,วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุชาลักษณ์ ธรรมดวงศรี. 2550. “การใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุนันทา วงศ์จตุรภัทร. 2550. “พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์การกีฬาในมหาวิทยาลัยของรัฐ”, วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาพร เอียบสกุล. 2546. “การใช้สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาโท คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐในกรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เสาวนีย์ ศิริบำรุงสุข. 2546.การใช้ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ScienceDirectของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อำไพ ศิริชัยพงศ์. 2546. ความต้องการใช้สารนิเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ : สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อารีย์ ชื่นวัฒนา. 2545. “พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ” ในประมวลสาระชุดวิชาการจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ เล่ม 3 หน้าที่ 13
นนทบุรี : สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์. 2540. “แบบจำลองการรู้สารสนเทศ”, บรรณศาสตร์ 12(2), 57-68.
- Arif, Muhammad and Ameen, Kanwal. 2011. “Library Electronic Resources’ Use Student’s Attitude: Technology Acceptance Model” Pakistan Library & Information Science Journal vol.42 no.2 Pages 3 – 12 สืบค้นจาก <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=lxh&AN=64442350&site=ehost-live> วันที่สืบค้น 2 เมษายน 2555
- American Library Association. 1983. **The ALA Glossary of Library and Information Science.** Chicago : American Library Association.
- Barbuto, Domenica M. and Cevallos, Elena E. 1991. “End-User Searching : Program Review and Future Prospects,”

- B.T., Fidzani. 1998. "Information needs and information seeking behavior of graduate students at the University of Botswana" **Library Review** vol.47 no.7 Pages 329 สืบค้นจาก <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=lxh&AN=3994518&site=ehost-live> วันที่สืบค้น 2 เมษายน 2555
- Chen, C. C. and Hernon, P.1982. **Information Seeking : Assessing and Anticipating User Needs**. New York : Neal-Schuman.
- Chern Li, Liew and Schubert, Foo and K.R., Chennupati. 2000. "A study of graduate student end-users' use and perception of electronic journals" **Online Information Review** vol.24 no.4 Pages 302 สืบค้นจาก <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=eda&AN=ejs1611147&site=ehost-live> วันที่สืบค้น 2 เมษายน 2555
- George, Carole and Bright, Alice and Hurlbert, Terry and Linke, Erika C. and St. Clair, Gloriana and Stein, Joan. 2006. "Scholarly use of information: graduate students' information seeking behavior" **Information Research** vol.11 no.4 Pages 14 สืบค้นจาก <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=lxh&AN=22934175&site=ehost-live> วันที่สืบค้น 2 เมษายน 2555
- Harrod, L. M. 1990. **Harrod's Librarians' Glossary of Terms Used in Librarianship, Documentation and the Book Crafts and Reference Book**. 7 th ed. Aldershot, Hants England : Gower.
- Hutchison, David and others. 2007. "Humanities Graduate Students' Use Behavior on Full-Text Databases for Ancient Chinese Books" Pages 141 สืบค้นจาก <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=eda&AN=33428733&site=ehost-live> วันที่สืบค้น 2 เมษายน 2555
- Miriam Kakai, R. Ikoja-Odongo and I.M.N. Kigongo-Bukenya. 2004. "A study of the information seeking behavior of undergraduate students of Makerere University, Uganda" **World Libraries** vol. 14 no. 1 (SPRING) สืบค้นจาก http://www.worlib.org/vol14no1/kakai_v14n1.shtml วันที่สืบค้น 2 เมษายน 2555
- Rammnah Abd.Thani and Laili Hashim. 2011. "Information needs and Information seeking behaviors of Social Science Graduate Students in Malaysian Public Universities" **International Journal of Business and Social Science** vol.2 no.4 (March) 137-143.

Yan Liao, Mary Finn and Jun Lu. 2007.

“Information-Seeking Behavior of
International Graduate Students vs.
American Graduate Students:
A User Study at Virginia Tech 2005”

College & Research Libraries

(January) vol. 68 no.1 p. 5-25

สืบค้นจาก <http://crl.acrl.org/>

content/68/1/5.short

วันที่สืบค้น 2 เมษายน 2555